

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 8ης Ιουλίου 1999

σχετικά με την κρατική ενίσχυση που χορήγησε η Γερμανία στην Gröditzer Stahlwerke GmbH και στη θυγατρική της Walzwerk Burg GmbH

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(1999) 2264]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(1999/720/ΕΚ, ΕΚΑΧ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2,

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, και ιδίως το άρθρο 4 στοιχείο γ),

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το πρωτόκολλο 14,

τις αποφάσεις της Επιτροπής 3855/91/ΕΚΑΧ, της 27ης Νοεμβρίου 1991⁽¹⁾, και 2496/96/ΕΚΑΧ, της 18ης Δεκεμβρίου 1996⁽²⁾, σχετικά με τη θέσπιση κοινοτικών κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα,,

αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. Διαδικασία

- (1) Με επιστολή της, στις 6 Ιουνίου 1997, η Γερμανία κοινοποίησε στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ, τα μέτρα χρηματοδότησης που ελήφθησαν υπέρ της Gröditzer Stahlwerke GmbH (GS) και της θυγατρικής της Walzwerk Burg GmbH (WWB) πριν και κατά τη διάρκεια της ιδιωτικοποίησής τους.
- (2) Με επιστολή της, στις 5 Αυγούστου 1997, η Επιτροπή ενημέρωσε τη Γερμανία σχετικά με την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 6 παράγραφος 5 της απόφασης 2496/96/ΕΚΑΧ σχετικά με

αυτές τις ενισχύσεις. Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*⁽³⁾. Η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τα μέτρα αυτά.

- (3) Με επιστολές της, στις 23 Σεπτεμβρίου και στις 13 Νοεμβρίου 1997, στις 24 Ιουλίου, στις 14 Αυγούστου και στις 14 Οκτωβρίου 1998, στις 7 Ιανουαρίου, στις 20 Ιανουαρίου, την 1η Φεβρουαρίου 1999 και στις 29 Μαρτίου 1999, η Γερμανία διέθεσε στην Επιτροπή συμπληρωματικές πληροφορίες και έγγραφα. Τον Ιανουάριο του 1998 και την 1η Δεκεμβρίου 1998, στις 11 Μαρτίου, στις 23 και στις 29 Απριλίου 1999 έγιναν συσκέψεις με τη συμμετοχή εκπροσώπων της Επιτροπής και των γερμανικών αρχών.
- (4) Οι παρατηρήσεις που έλαβε η Επιτροπή από τα ενδιαφερόμενα μέρη διαβιβάστηκαν στη Γερμανία, η οποία με επιστολή της, στις 27 Απριλίου 1998, έστειλε τις δικές της παρατηρήσεις.

2. Λεπτομερής περιγραφή των μέτρων**2.1. Κοινοποίηση**

- (5) Στις 6 Ιουνίου 1997 οι γερμανικές αρχές ανακοίνωσαν ότι κατά το χρονικό διάστημα 1992-1996 έγιναν χρηματοδοτικές παρεμβάσεις ύψους 263,7 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων υπέρ της GS. Τα 207,3 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα του ποσού αυτού αποτελούσαν δάνεια των διαδοχικών δημόσιων φορέων-μετόχων της GS· τα 53,4 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα αποτελούσαν τραπεζικά δάνεια εγγυημένα από την Treuhandanstalt και υπό την Bundesanstalt für Vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS) και τα 3 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα αποτελούσαν άμεση επιδότηση. Η GS είχε λάβει επίσης και ένα ποσό ύψους 8,4 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων στα πλαίσια του γερμανικού προγράμματος περιφερειακών ενισχύσεων (Gemeinschaftsaufgabe Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur). Με την ίδια κοινοποίηση οι γερμανικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι ένας από τους δημόσιους φορείς-μέτοχους, η Beteiligungs-Management-Gesellschaft mbH BMGB, είχε πουλήσει την GS μαζί με την κατά 100%

⁽¹⁾ ΕΕ L 362 της 31.12.1991, σ. 57.⁽²⁾ ΕΕ L 338 της 28.12.1996, σ. 42.⁽³⁾ ΕΕ C 395 της 31.12.1997, σ. 5.

υγατρική της WWB στην Georgsmarienhütte (GMH) την 1η Ιανουαρίου 1997. Σύμφωνα με την κοινοποίηση η πώληση τόσο της GS όσο και της WWB κόστισε συνολικά 393 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα στην BMGB, εξαιτίας του γεγονότος ότι χαρίστηκαν τα προαναφερόμενα δάνεια των μετόχων καθώς και τα τραπεζικά δάνεια κατά κύριο λόγο. Οι γερμανικές αρχές επιβεβαίωσαν ότι η GMH υπέβαλε την καλύτερη προσφορά λαμβανομένων υπόψη των δεσμευσών της για τη διατήρηση των θέσεων εργασίας, την πραγματοποίηση επενδύσεων και τη μεταφορά τεχνολογίας.

2.2. Η κίνηση της διαδικασίας

- (6) Μετά την κοινοποίηση η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία σύμφωνα με την απόφαση 2496/96/EKAX (στο εξής «Εκτος κώδικας ενισχύσεων προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα»). Η επιστολή προς τις γερμανικές αρχές απεστάλη στις 5 Αυγούστου 1997 και δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ⁽⁴⁾.
- (7) Κατά την κίνηση της διαδικασίας η Επιτροπή θεώρησε ότι τα δάνεια ύψους 207,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που χορήγησαν οι μέτοχοι συνιστούσαν ενισχύσεις, επειδή ήταν άτοκα και δεν είχαν κατατεθεί εγγυήσεις εκ μέρους της επιχείρησης. Τα τραπεζικά δάνεια ύψους 53,4 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων συνιστούσαν επίσης ενισχύσεις, δεδομένου ότι το επασφάλιστρο κινδύνου ανέρχονταν μόλις στο 0,5%. Τελικά αποφασίστηκε ότι θα έπρεπε να εξεταστεί η συμβατότητα της περιφερειακής ενίσχυσης ύψους 8,4 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων. Όσον αφορά την ιδιωτικοποίηση η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες κατά πόσο η πώληση έναντι αρνητικού τιμήματος ήταν σύμφωνη με τις αρχές της ιδιωτικής επένδυσης. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα αριθμητικά στοιχεία η εκκαθάριση της GS θα μπορούσε να έχει στοιχίσει λιγότερο. Εξάλλου, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες δεν αποδεικνύεται ότι η ιδιωτικοποίηση αποτέλεσε αντικείμενο μιας ανοικτής, διαφανούς και άνευ όρων διαδικασίας. Τέλος, διαπιστώθηκε ότι η συμφωνία ιδιωτικοποίησης προέβλεπε τη χορήγηση επενδυτικών ενισχύσεων εκ μέρους της BMGB προς την GS.

2.3. Το σύνολο των κρατικών πόρων που χορηγήθηκαν πριν την ιδιωτικοποίηση

- (8) Με βάση την κοινοποίηση και τις πρόσθετες πληροφορίες που διέδξαν οι γερμανικές αρχές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας η Επιτροπή διαπίστωσε ότι έγιναν οι ακόλουθες χρηματοδοτικές παρεμβάσεις υπέρ της GS πριν από την ιδιωτικοποίησή της:

(σε εκατομμύρια γερμανικά μάρκα)

	Δάνεια μετόχων	Εγγυημένα τραπεζικά δάνεια	Άμεσες παρεμβάσεις	Σύνολο
Επενδυτικά μέτρα	43,5	53,4	12,5	109,4
Κοινωνικά μέτρα	30,0	—	31,3	61,3
Λειτουργικά μέτρα	133,8	—	—	133,8
	207,3	53,4	43,8	304,5

Η στήλη «Άμεσες παρεμβάσεις» δεν περιλαμβάνει μόνο το κοινοποιηθέν ποσό των 3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων και την περιφερειακή ενίσχυση των 8,4 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων αλλά και τη χρηματοδότηση των κοινωνικών μέτρων ύψους 28,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων και τα φορολογικά κίνητρα ύψους 4,1 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, που δήλωσαν οι γερμανικές αρχές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

- (9) Η λεπτομερής ανάλυση αυτών των ποσών έχει ως εξής:

2.3.1. Επενδυτικά μέτρα

- (10) Η GS έλαβε κρατικούς πόρους συνολικού ύψους 109,4 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για τη χρηματοδότηση ενός επενδυτικού προγράμματος ύψους 110,2 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων. Από τις λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με το επενδυτικό πρόγραμμα που έχουν διατεθεί στην Επιτροπή προκύπτει ότι η εταιρεία πραγματοποίησε επενδύσεις καθόλη τη διάρκεια της περιόδου 1992-1996. Το ποσό των 109,4 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:
- α) το ποσό των 43,5 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων υπό τη μορφή δανείων εκ μέρους των μετόχων. Τα δάνεια αυτά ήταν άτοκα και δεν υπήρχε κανένα χρονοδιάγραμμα για την εξόφλησή τους·
- β) το ποσό των 53,4 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων υπό τη μορφή τραπεζικών δανείων τα οποία ήταν κατά 100% εγγυημένα από την Treuhandanstalt και της BvS·
- γ) τις άμεσες παρεμβάσεις που αποτελούνται από τις περιφερειακές ενισχύσεις ύψους 8,4 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων και από τα φορολογικά κίνητρα για επενδύσεις ύψους 4,1 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας (Investitionszulagengesetz)·

Όσον αφορά τη νομική βάση αυτών των δανείων και εγγυήσεων εκ μέρους των μετόχων οι γερμανικές αρχές παραπέμπουν στη γενική υποχρέωση αναδιάρθρωσης σύμφωνα με το άρθρο 25 της συνθήκης για την γερμανική ενοποίηση (Einigungsvertrags) και με τα άρθρα 2 μέχρι 6 του νόμου (Treuhandgesetzes).

- (11) Όσον αφορά τις επενδυτικές δαπάνες σε σχέση με αυτά τα μέτρα επενδυτικών ενισχύσεων οι γερμανικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι το ποσό των 13,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων επενδύθηκε στο χαλυβουργικό εργοστάσιο ενώ το ποσό των 96,9 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων επενδύθηκε σε εγκαταστάσεις παραγωγής χάλυβα, οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συνθήκης EKAX. Στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας γίνεται ανάλυση των διάφορων επενδύσεων.

2.3.2. Κοινωνικά μέτρα

- (12) Τα κοινωνικά μέτρα κόστισαν συνολικά 61,3 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:
- α) το ποσό των 26,1 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που διετεθή για την κάλυψη ενός κοινωνικού προγράμματος απολύσεων και πρόωγων συνταξιο-

⁽⁴⁾ Βλέπε υποσημείωση 3.

δοτήσεων καθώς και ενός προγράμματος απασχόλησης. Το κόστος αυτό θα έπρεπε κανονικά να το αναλάβει η εταιρεία. Επειδή όμως η GS αντιμετώπιζε οικονομικές δυσκολίες, τη χρηματοδότηση αυτού του κόστους την ανέλαβαν η EREL Verwaltungs GmbH και η Co Management KG (EREL) μέσω δανείων μετόχων·

- β) η BMGB χορήγησε στην GS ενίσχυση ύψους 28,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για την κάλυψη άλλων κοινωνικών μέτρων, επιπλέον των μέτρων του κοινωνικού προγράμματος. Τα μέτρα περιελάμβαναν κυρίως τη χρηματοδότηση της μείωσης του χρόνου εργασίας και των μέτρων κατάρτισης του πλεονάζοντος προσωπικού. Σύμφωνα με τις γερμανικές αρχές οι δημόσιοι φορείς-μέτοχοι της εταιρείας χρηματοδότησαν αυτά τα μέτρα για όλες τις ανατολικογερμανικές εταιρείες για τις οποίες ήταν υπεύθυνοι·
- γ) το ποσό των 6,9 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που χορηγήθηκε για τη χρηματοδότηση μέτρων απασχόλησης σύμφωνα με το άρθρο 249 του νόμου για την απασχόληση (AFG). Σύμφωνα με τον νόμο αυτόν καταρτίστηκε ένα πρόγραμμα για την απασχόληση του πλεονάζοντος και του απολυμένου προσωπικού των (πρώην) εταιρειών Treuhand που δραστηριοποιούνται στον τομέα οικολογικής αποκατάστασης. Κανονικά οι δημόσιες αρχές και οι ενδιαφερόμενες εταιρείες είναι αυτές που συνεισφέρουν τα απαραίτητα ποσά για τη χρηματοδότησή τους. Το ποσό των 3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων αποτελούσε τη συνεισφορά της GS, η οποία δεν μπόρεσε να το πληρώσει εξαιτίας των οικονομικών της δυσκολιών.

2.3.3. Λειτουργικά μέτρα

- (13) Η χρηματοδότηση των λειτουργικών μέτρων έγινε με δάνεια μετόχων ύψους 133,8 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων. Στην κοινοποίηση αναφερόταν ότι η ενίσχυση για τα λειτουργικά μέτρα ανερχόταν σε 166,8 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας όμως αποδείχθηκε ότι τα 33 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα του εν λόγω ποσού είχαν χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση κοινωνικών μέτρων [τα ποσά που αναφέρονται παραπάνω στο σημείο 12 στοιχεία α) και γ)].
- (14) Στις 14 Αυγούστου 1998 οι γερμανικές αρχές υπέβαλαν στην Επιτροπή μια έκθεση⁽⁵⁾ την οποία προετοίμασε η KPMG. Στην έκθεση αυτή γινόταν ένας εκ των υστέρων επιμερισμός του ποσού των 133,8 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων στους διάφορους τομείς παραγωγής της GS με βάση τις ταμειακές εισροές και εκροές κάθε τομέα (EBDIT-Ergebnis) κατά τη διάρκεια της περιόδου 1991-1996. Οι διαπιστώσεις της KPMG βασίστηκαν στο εσωτερικό σύστημα λογιστικών καταχωρήσεων της GS. Η γερμανική κυβέρνηση ενέκρινε τα συμπεράσματα της KPMG.
- (15) Η KPMG πρόβη στον εξής επιμερισμό των ποσών όσον αφορά τα λειτουργικά μέτρα:
- α) το ποσό των 49 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων διετεθή για την κάλυψη των αυξανόμενων λειτουργικών ζημιών τριών από τα τέσσερα τμήματα παραγωγής της GS (τμήμα σφυρηλάτησης, ελασματοουργείο και χυτήριο). Οι ζημιές αυτών των τομέων παραγωγής

ανέρχονταν συνολικά σε 62 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα αλλά αντισταθμίστηκαν εν μέρει από τα κέρδη του χαλυβουργείου (13 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα)·

- β) το ποσό των 18 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων χορηγήθηκε για την κάλυψη γενικών δαπανών·
- γ) το ποσό των 40 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων χορηγήθηκε για την εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων και για την ικανοποίηση απαιτήσεων που προέκυψαν κυρίως από αποφάσεις για την διακοπή επενδυτικών προγραμμάτων που είχαν ξεκινήσει τον καιρό που υπήρχε ακόμη η Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας·
- δ) το ποσό των 17 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων διετεθή για την οικολογική αποκατάσταση, δηλαδή για τον καθαρισμό και την αποκατάσταση του χώρου·
- ε) το ποσό των 9 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων διετεθή για διάφορες άλλες δαπάνες.
- (16) Από τα ποσά που αναφέρονται στα στοιχεία β) και ε) της παραγράφου 15, η KPMG επιμέρισε συνολικά 3,6 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα στο χαλυβουργείο. Τα υπόλοιπα ποσά επιμερίστηκαν στους τομείς οι οποίοι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της EKAX.

2.4. Χρηματοδοτικά μέτρα κατά τη διάρκεια της ιδιωτικοποίησης

- (17) Την 1η Ιανουαρίου 1997 η GS και η θυγατρική της WWB πουλήθηκαν στην GMH. Σύμφωνα με την κοινοποίηση το συνολικό κόστος αυτής της ιδιωτικοποίησης (αρνητικό τίμημα) ανήλθε στα 393 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Το μεγαλύτερο μέρος αυτού του κόστους το αποτελούσαν τα χαρισθέντα δάνεια των μετόχων, η παραίτηση από την απαίτηση επιστροφής των ενισχύσεων και η εξόφληση των εγγυημένων τραπεζικών δανείων (βλέπε σημείο 5 παραπάνω).
- (18) Στο κόστος αυτό όμως προστέθηκαν και άλλοι πόροι τους οποίους διέθεσε ο (δημόσιος φορέας) πωλητής BMGB:
- α) το ποσό των 37,5 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων ως βοήθεια για τη δημιουργία ιδίων κεφαλαίων. Σύμφωνα με την κοινοποίηση το ποσό αυτό επρόκειτο να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση ενός επενδυτικού προγράμματος ύψους 43,5 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων κατά τη διάρκεια των ετών 1997 και 1998. Εντούτοις, βάσει της συμφωνίας ιδιωτικοποίησης το ποσό αυτό επρόκειτο να χρησιμοποιηθεί για λειτουργικούς σκοπούς·
- β) το ποσό των 20,8 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (εκ των οποίων 16,3 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα προορίζονταν για την GS και 4,5 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα για την WWB) που επρόκειτο να χορηγηθεί υπό τη μορφή «προσωρινών χρηματοδοτικών ενισχύσεων» και να συμψηφιστεί με ήδη χορηγηθείσες περιφερειακές ενισχύσεις. Από την ημερομηνία της ιδιωτικοποίησης μέχρι τις 10 Ιανουαρίου 1999 η GS είχε λάβει το ποσό των 13 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων υπό τη μορφή περιφερειακής ενίσχυσης. Βάσει της σύμβασης ιδιωτικοποίησης η GS εξακολουθεί να είναι δικαιούχος του υπολοίπου ποσού που ανέρχεται σε 3,3 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (16,3 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα μείον 13 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα).

⁽⁵⁾ Stellungnahme zur Finanzmittelverwendung für die Jahre 1991 bis 1996 der Gröditzter Stahlwerke GmbH, Gröditz.

2.5. WWB

- (19) Η WWB είναι μια ανεξάρτητη επιχείρηση η οποία δραστηριοποιείται σε έναν εκτός EKAX τομέα. Πουλήθηκε στην GS από τον κρατικό φορέα που ήταν μέτοχός της, την EREL, στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησής της. Πριν από αυτή την ιδιωτικοποίηση δεν υπήρξε ποτέ θυγατρική της GS.

3. Οι παρατηρήσεις των άλλων ενδιαφερομένων

- (20) Τρία από τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη που ανήκουν στον ίδιο όμιλο επιχειρήσεων (Max Aicher GmbH & Co Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH und Lech Stahlwerke GmbH) υπέβαλαν στις 30 Ιανουαρίου 1998 και στις 2 Φεβρουαρίου 1998 τις παρατηρήσεις τους στην Επιτροπή. Κατά τη γνώμη τους η πώληση έναντι αρνητικού τιμήματος είχε ως συνέπεια να αποκτήσει η GMH ταμειακούς πόρους οι οποίοι της επέτρεψαν να βελτιώσει την οικονομική της κατάσταση και να προβεί σε κάποιες αγορές. Εξάλλου, οι όροι πώλησης της GS προκάλεσαν στρέβλωση του ανταγωνισμού.

4. Οι παρατηρήσεις της Γερμανίας

- (21) Οι γερμανικές αρχές εξέφρασαν την άποψή τους σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας με επιστολή τους στις 23 Σεπτεμβρίου 1997 και διέθεσαν και άλλες πληροφορίες με τα έγγραφα που αναφέρονται στο σημείο 3 παραπάνω. Οι παρατηρήσεις αυτές ελήφθησαν υπόψη.
- (22) Στα σχόλια των ενδιαφερομένων μερών οι γερμανικές αρχές απάντησαν στις 7 Μαΐου 1998, επισημαίνοντας ότι η πώληση της GS δεν επηρέασε την ταμειακή κατάσταση της GMH. Με βάση τις συμφωνίες ιδιωτικοποίησης η GMH δεσμεύθηκε να μην πουλήσει κανένα στοιχείο ενεργητικού της GS. Προς το παρόν άλλωστε δεν θα μπορούσε να προβεί σε τέτοια ενέργεια, επειδή έχει ανασταλεί η πώληση των μετοχών εν αναμονή των αποτελεσμάτων της εξέτασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην GS. Οι τιμές καθορίζονται κάτω από καθαρά ανταγωνιστικές συνθήκες και δεν υπάρχει κοινή διαχείριση των ταμειακών διαθεσίμων. Η GMH συμμερίζεται την άποψη των γερμανικών αρχών.

5. Εκτίμηση των μέτρων

5.1. Η συνθήκη που εφαρμόζεται στην WWB και στην GS

5.1.1. WWB

- (23) Όπως ορίζεται στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας, η WWB είναι μια ανεξάρτητη, εκτός EKAX, επιχείρηση η οποία πουλήθηκε στην GS από τον δημόσιο φορέα που ήταν ο μέτοχός της στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης. Πριν την ιδιωτικοποίηση δεν υπήρξε ποτέ θυγατρική της GS. Μετά την ιδιωτικοποίηση λειτουργεί ως κέντρο χαλυβουργικών υπηρεσιών για την GS.

- (24) Κατά συνέπεια η WWB θα πρέπει να εξεταστεί με βάση τη συνθήκη EK. Οι γερμανικές αρχές ισχυρίστηκαν ότι, λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους της WWB δεν θα έπρεπε να κοινοποιηθούν τα χρηματοδοτικά μέτρα που ελήφθησαν υπέρ αυτής βάσει των εκάστοτε καθεστώτων Treuhand, τα οποία είχαν εγκριθεί από την Επιτροπή, [το τελευταίο μάλιστα με την απόφαση N 786/94, επιστολή (95) D/1062]⁽⁶⁾. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή θα εξετάσει την κατάσταση της WWB μόνο όσον αφορά την ιδιωτικοποίηση και στο βαθμό που το συνολικό κόστος εκκαθάρισης αφορά και την εταιρεία αυτή.

5.1.2. GS

Καθεστώς EKAX όσον αφορά τις χαλυβουργικές επιχειρήσεις/κίνηση της διαδικασίας

- (25) Η GS είναι μια επιχείρηση η οποία παράγει χαλυβουργικά προϊόντα τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παραρτήματος I της συνθήκης EKAX (ρευστός χάλυβας και πλινθώματα). Για το λόγο αυτό εμπίπτει στο άρθρο 80 της συνθήκης EKAX. Εξάλλου, πληρώνει εισφορές σύμφωνα με το άρθρο 49 της συνθήκης EKAX.
- (26) Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί η κατάσταση των χαλυβουργικών εταιρειών EKAX στα νέα ομοσπονδιακά κρατίδια, η οποία απετέλεσε αντικείμενο μιας σειράς αποφάσεων. Θα πρέπει να επισημανθεί επίσης ότι οι εταιρείες αυτές εξαιρούντο μέχρι το 1995 από την εφαρμογή των αυστηρών διατάξεων της απόφασης αριθ. 3855/91/EKAX (πέμπτος κώδικας ενισχύσεων προς τις βιομηχανίες σιδήρου και χάλυβα): ειδικότερα, ο κώδικας επέτρεπε να χορηγούνται σε αυτές περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις. Επιπλέον, το Συμβούλιο, με ομόφωνη απόφασή του σύμφωνα με το άρθρο 95 της συνθήκης EKAX, ενέκρινε την καταβολή ενός ευρέος φάσματος ενισχύσεων, διαφόρων μεγεθών, προς την EKO Stahl και την SEW Freital σε μία προσπάθεια για την αποκατάσταση της βιωσιμότητάς τους. Σημαντικό ρόλο στη λήψη της απόφασης αυτής έπαιξε η προοπτική ιδιωτικοποίησής τους στο πλαίσιο εκτεταμένων μέτρων διάσωσης και αναδιάρθρωσής τους.

Στην περίπτωση της GS δεν έγινε καμία κοινοποίηση μέτρων ενίσχυσης προς την Επιτροπή σε αντίθεση προς τις διατάξεις των εκάστοτε καθεστώτων Treuhand, τα οποία προβλέπουν ότι είναι απαραίτητη η εκ των προτέρων κοινοποίηση των μέτρων ενίσχυσης υπέρ επιχειρήσεων οι οποίες δραστηριοποιούνται σε ευαίσθητους τομείς. Η κοινοποίηση έγινε μετά την ιδιωτικοποίηση της εταιρείας, το 1997, και μετά την καταβολή της ενίσχυσης υπό τη μορφή δανείων μετόχων κ.λπ. Λόγω του ότι η GS είναι επιχείρηση EKAX τα μόνα μέτρα ενίσχυσης τα οποία θα μπορούσαν να ληφθούν υπέρ αυτής (το 1997) ήταν αυτά που προβλέπονταν από τον

⁽⁶⁾ Σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει τις δραστηριότητες της Treuhand οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν σε μια επιχείρηση Treuhand ενός μη ευαίσθητου τομέα δεν ήταν υποχρεωτικό να δηλωθούν εάν η επιχείρηση αυτή απασχολούσε 1 500 άτομα, κατά την περίοδο 1992-1994 και εάν οι εν λόγω ενισχύσεις δε ξεπερνούσαν τα 150 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα καθαρά. Από το 1995 τα άτομα περιορίστηκαν στα 250 και οι ενισχύσεις σε 50 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Το προσωπικό της WWB ανερχόταν κατά μέσο όρο σε 125 άτομα και το ποσό των ενισχύσεων υπέρ της WWB σε 56 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα από το 1992 μέχρι το 1997.

κώδικα ενισχύσεων προς τις βιομηχανίες σιδήρου και χάλυβα, δηλαδή οι ενισχύσεις για την έρευνα και την ανάπτυξη, για τα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος και για το κλείσιμο. Κατά συνέπεια ο μόνος τρόπος που είχαν οι εταιρείες EKAX για να λάβουν κάποια άλλη ενίσχυση (π.χ. λειτουργική ενίσχυση, περιφερειακή επενδυτική ενίσχυση) ήταν να κάνουν χρήση του άρθρου 95 της συνθήκης EKAX.

- (27) Όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή στην απόφασή της για την κίνηση της διαδικασίας, η αρχή σύμφωνα με την οποία η ενίσχυση που λαμβάνει κάποια εταιρεία παραγωγής χάλυβα EKAX θα πρέπει να αξιολογείται με βάση τη συνθήκη EKAX, προκύπτει από την ίδια τη συνθήκη EKAX⁽⁷⁾. Η αρχή αυτή ισχύει επίσης και για τις εταιρείες EKAX οι οποίες παράγουν προϊόντα τα οποία δεν προβλέπονται από τη συνθήκη EKAX.
- (28) Η Επιτροπή πάντως έχει αποδεχθεί ότι, κατ' εξαίρεση από αυτόν τον κανόνα, ορισμένες ενισχύσεις προς μία εταιρεία EKAX μπορούν να αξιολογηθούν σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της συνθήκης EK. Οι ενισχυόμενες δραστηριότητες όμως θα πρέπει να καλύπτονται από τη συνθήκη EK και να διαχωρισθούν τελείως από τις δραστηριότητες οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συνθήκης EKAX.
- (29) Κατά την κίνηση της διαδικασίας η Επιτροπή έκρινε ότι δεν επηρύνοντο αυτοί οι όροι. Επειδή στην περίπτωση της GS επρόκειτο για μία ατομική επιχείρηση χωρίς χωριστούς λογαριασμούς, η Επιτροπή θεώρησε ότι υπήρχε κίνδυνος κατάχρησης και ότι ήταν αδύνατον να γίνει διάκριση ανάμεσα στις κρατικές ενισχύσεις που εχορηγούνται για δραστηριότητες EKAX και σ' αυτές που εχορηγούνται για δραστηριότητες εκτός EKAX.

Απάντηση των γερμανικών αρχών

- (30) Αντιδρώντας στην κίνηση της διαδικασίας οι γερμανικές αρχές δεν έθεσαν υπό αμφισβήτηση το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η GS είναι μία χαλυβουργική επιχείρηση EKAX. Εντούτοις, οι γερμανικές αρχές θεωρούν ότι μπορεί να γίνει διαχωρισμός ανάμεσα στα χρηματοδοτικά μέτρα υπέρ δραστηριοτήτων EKAX και στα μέτρα υπέρ δραστηριοτήτων εκτός EKAX.
- (31) Στην απάντησή τους οι γερμανικές αρχές επεσήμαναν ότι κάθε χρόνο το 6 μέχρι με 7% των χαλυβουργικών προϊόντων που παράγει η GS πωλείται σε τρίτους και ότι η κατάσταση αυτή παραμένει και σήμερα αναλλοίωτη. Το υπόλοιπο 93 μέχρι 94% χρησιμοποιείται από την ίδια την GS ως πρώτη ύλη για τα δικά της τμήματα παραγωγής, που είναι το τμήμα σφυρηλάτησης, το χυτήριο και το ελασματουργείο. Στα τμήματα αυτά ο χάλυβας μετατρέπεται σε εκτός EKAX χαλυβουργικά προϊόντα. Κατά συνέπεια η ενίσχυση αυτών των τμημάτων επηρεάζει μόνο τον ανταγωνισμό σε προϊόντα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συνθήκης EK. Για το λόγο αυτό η ενίσχυση αυτή θα πρέπει να εκτιμηθεί με βάση τις διατάξεις περί κρατικών ενισχύσεων της συνθήκης EK.

Όσον αφορά τα επενδυτικά μέτρα οι γερμανικές αρχές ισχυρίζονται ότι, εφόσον τα σχετικά πάγια στοιχεία ενεργητικού μπορούν να συνδεθούν με ειδικές παραγωγικές εγκαταστάσεις, μόνο οι επενδύσεις σε εγκαταστάσεις παραγωγής προϊόντων EKAX (13,3 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα) θα πρέπει να εκτιμηθούν με βάση τη συνθήκη EKAX. Οι άλλες επενδυτικές ενισχύσεις θα πρέπει να εκτιμηθούν με βάση τη συνθήκη EK.

Όσον αφορά τα μέτρα του κοινωνικού προγράμματος καθώς και τα λειτουργικά μέτρα οι γερμανικές αρχές παραπέμπουν στην έκθεση KPMG, για την οποία γίνεται λόγος στην παράγραφο 14, και εγκρίνουν τα συμπεράσματά της σχετικά με τον επιμερισμό των ενισχύσεων σε εγκαταστάσεις EKAX και σε εγκαταστάσεις εκτός EKAX.

- (32) Για το λόγο αυτό οι γερμανικές αρχές θεωρούν ότι οι χρηματοδοτικές παρεμβάσεις οι οποίες έχουν σχέση με δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την παραγωγή χαλυβουργικών προϊόντων EKAX θα πρέπει να εκτιμηθούν σύμφωνα με τις διατάξεις για τις κρατικές ενισχύσεις της συνθήκης EK. Στην επιστολή τους, της 29ης Μαρτίου 1999, οι γερμανικές αρχές αναφέρουν ότι όλες οι ενισχύσεις προς την GS θα πρέπει να εκτιμηθούν με βάση τις διατάξεις για τις κρατικές ενισχύσεις της συνθήκης EK.

Γνώμη της Επιτροπής

- (33) Παράλληλα με τις διατάξεις EKAX για τις κρατικές ενισχύσεις ισχύουν και διάφορα καθεστώτα ενισχύσεων τα οποία στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό ανάμεσα στις ενισχυόμενες επιχειρήσεις και στις ανταγωνίστριές τους στην αγορά όσον αφορά τα προϊόντα EKAX. Επίσης, οι διατάξεις της συνθήκης EK σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις ισχύουν και για τις ενισχύσεις οι οποίες στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό ανάμεσα στις επιχειρήσεις όσον αφορά τα προϊόντα EK.

Κατά κανόνα οι ενισχύσεις υπέρ κάποιας επιχείρησης EKAX εκτιμώνται σύμφωνα με την συνθήκη EKAX. Σε ορισμένες περιπτώσεις όμως μπορεί να εφαρμοστεί η συνθήκη EK όταν πρόκειται για ενισχύσεις υπέρ δραστηριοτήτων εκτός EKAX μιας επιχείρησης, στην οποία γίνεται σαφής διάκριση ανάμεσα στις ενισχυόμενες δραστηριότητες και στις δραστηριότητες EKAX.

Προκειμένου να διαπιστωθεί εάν γίνεται σαφής διάκριση ανάμεσα στις ενισχυόμενες δραστηριότητες, πρέπει να γίνει ένας διαχωρισμός ανάμεσα στις διάφορες μορφές χορηγούμενων ενισχύσεων.

Επενδυτικά μέτρα

- (34) Η GS είναι πράγματι μια ατομική επιχείρηση χωρίς χωριστούς λογαριασμούς για τις διάφορες δραστηριότητές της, γεγονός που δυσκολεύει τον επιμερισμό των ενισχύσεων στους διάφορους τομείς δραστηριότητας. Στην προκειμένη περίπτωση όμως είναι σαφές ότι οι επενδυτικές ενισχύσεις έχουν σχέση με πάγια στοιχεία ενεργητικού που είναι συνδεδεμένα με ειδικές παραγωγικές εγκαταστάσεις.

Οι παραγωγικές διαδικασίες στην GS γίνονται σε διαφορετικά τμήματα: το τμήμα παραγωγής χάλυβα έχει μετατεθεί

⁽⁷⁾ Απόφαση του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 21ης Ιανουαρίου 1999, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-129/95, T-2/96 και T-97/96, Neue Maxhütte κατά Επιτροπής, η οποία δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

σε άλλο σημείο εντός των εγκαταστάσεων της GS (τμήμα σφυρηλάτησης, ελασματοουργείο και χυτήριο). Εξάλλου, τα τελικά προϊόντα αυτών των εγκαταστάσεων⁽⁸⁾ είναι διαφορετικά υπό τα τελικά προϊόντα του χαλυβουργείου και πωλούνται σε διαφορετικές σχετικές αγορές. Καθώς δε παράγονται σε διαφορετικές εγκαταστάσεις οι παραγωγικές διαδικασίες δεν είναι ενιαίες αλλά υπάρχει πλήρης φυσικός διαχωρισμός ανάμεσά τους. Το γεγονός αυτό επιτρέπει τον διαχωρισμό μεταξύ των δραστηριοτήτων EKAX και των δραστηριοτήτων EK σε ό,τι αφορά την επενδυτική ενίσχυση.

Λειτουργικές ενισχύσεις και κοινωνικά μέτρα

- (35) Αυτό όμως δεν ισχύει για τα λειτουργικά και τα κοινωνικά μέτρα. Εδώ δεν υπάρχει καμία άμεση σχέση ανάμεσα στα χορηγούμενα δάνεια ή στις ενισχύσεις και στην χρηματοδοτούμενη δραστηριότητα. Χωριστή εκτίμηση με βάση τη συνθήκη EKAX ή τη συνθήκη EK μπορεί να γίνει μόνο στις περιπτώσεις όπου γίνεται διαχωρισμός ανάμεσα στις ενισχύσεις για δραστηριότητες EKAX και στις άλλες δραστηριότητες. Στην περίπτωση της GS δεν υπάρχουν ούτε χωριστοί λογαριασμοί ούτε χωριστά λογιστικά συστήματα, τα οποία θα μπορούσαν να διευκολύνουν αυτή τη διάκριση. Υπ' αυτές τις συνθήκες θα πρέπει να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι οι ενισχύσεις υπέρ μίας επιχείρησης EKAX σε τομείς όπου υπάρχει πραγματικός κίνδυνος κατάχρησης θα πρέπει να εκτιμηθούν με βάση τους κανόνες EKAX.
- (36) Στην περίπτωση της Gröditzer συνέβη πράγματι να χρησιμοποιηθούν ενισχύσεις που προορίζονταν για δραστηριότητες EKAX σε δραστηριότητες εκτός του πεδίου εφαρμογής της συνθήκης EKAX. Δεν υπήρξε καμιά σύνδεση ανάμεσα στα δάνεια ή στις επιδοτήσεις και στις δραστηριότητες για την χρηματοδότηση των οποίων χορηγήθηκαν. Η εκ των υστέρων έκθεση που συνέταξε η KPMG αντιφάσκει με την κοινοποίηση σε ό,τι αφορά τον επιμερισμό του ποσού των 166,8 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που χορηγήθηκε για την ενίσχυση των λειτουργικών και των κοινωνικών μέτρων [βλέπε λεπτομερή περιγραφή στο σημείο 12 στοιχεία α) και γ) και στα σημεία 13 μέχρι 16]:

	Κοινοποίηση	KPMG
Κοινωνικές ενισχύσεις	103	33
Αντιστάθμιση ζημιών	40	49
Οικολογική αποκατάσταση	17	17
Εξόφληση χρεών	—	40
Κόστος χρηματοδότησης	—	18
Διάφορα	—	9
Λοιπά	6	—
Σύνολο	166	166

⁽⁸⁾ Τα βασικά προϊόντα έλασης: δακτυλίδια, φλάντζες και σώτρα· χύτευσης: χυτά μέρη για μηχανήματα· σφυρηλάτησης: ράβδοι, τεχνουργήματα σφυρηλάτησης, κοίλα τεχνουργήματα σφυρηλάτησης, στροφαλοφόροι άξονες.

- (37) Φαίνεται καθαρά λοιπόν ότι οι λειτουργικές ενισχύσεις προς την GS χορηγήθηκαν χωρίς κάποιο κριτήριο ή κάποιον μηχανισμό για τον επιμερισμό τους σε δραστηριότητες EKAX και σε λοιπές δραστηριότητες. Ο επιμερισμός τους αφέθηκε στην διακριτική ευχέρεια της επιχείρησης και δεν υπήρξε εκ των προτέρων κανένα κριτήριο για κάποιο λογικό διαχωρισμό ανάμεσα στους διάφορους τομείς δραστηριότητας.
- (38) Το 93% της παραγωγής χάλυβα της GS δεν πουλήθηκε στην αγορά αλλά χρησιμοποιήθηκε εντός της επιχείρησης για την παραγωγή τελικών προϊόντων. Σύμφωνα με το εσωτερικό σύστημα τιμολόγησης και λογιστικής καταχώρησης της GS, το χαλυβουργείο μετέφερε τα προϊόντα του σε άλλα τμήματα που βρίσκονται σε μεταγενέστερο στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας έναντι πλήρους απόδοσης των άμεσων ή έμμεσων δαπανών του και μάλιστα χωρίς να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η εταιρεία πουλούσε τα τελικά της προϊόντα με μεγάλες ζημιές. Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία κατά την κίνηση της διαδικασίας διαπιστώθηκε ότι η GS δεν είχε πραγματοποιήσει κέρδη από το 1990. Αντίθετα, οι ζημιές κατά την περίοδο 1992-1996 υπερέβησαν τα 317 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Καθόλη τη διάρκεια αυτού του χρονικού διαστήματος οι λειτουργικές δαπάνες ήταν κατά πολύ μεγαλύτερες από τον κύκλο εργασιών (30 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα κατά μέσο όρο ετησίως).
- (39) Ο επιμερισμός των κερδών και των ζημιών στα πλαίσια του εσωτερικού λογιστικού συστήματος γίνεται αυθαίρετα και δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη το γεγονός ότι η παραγωγική διαδικασία στο σύνολό της είναι ζημιογόνα. Τα αποτελέσματα της έκθεσης της KPMG όσον αφορά τις διάφορες δραστηριότητες της GS κατά το χρονικό διάστημα 1991-1996 βασίζονται στα στοιχεία του εσωτερικού λογιστικού συστήματος, η έκθεση όμως δείχνει ακόμη ότι το 7% της παραγωγής της GS (δηλαδή του τμήματος παραγωγής χάλυβα) ήταν κερδοφόρο ενώ το υπόλοιπο 93% (τμήμα σφυρηλάτησης, ελασματοουργείο και χυτήριο) ήταν ζημιογόνο. Κατά συνέπεια ο τρόπος κοστολόγησης των δραστηριοτήτων της που χρησιμοποίησε η GS δεν φαίνεται λογικός από οικονομική άποψη.
- (40) Συνεπώς, το τμήμα σφυρηλάτησης, το χυτήριο και το ελασματοουργείο μπόρεσαν να συνεχίσουν τη λειτουργία τους χάρη στις χορηγηθείσες λειτουργικές ενισχύσεις. Χάρη σε αυτές η GS μπόρεσε να χρησιμοποιήσει τους δικούς της πόρους κυρίως για τις χαλυβουργικές εγκαταστάσεις (τομέας παραγωγής EKAX). Κατ' αυτόν τον τρόπο ο τομέας παραγωγής χάλυβα επωφελήθηκε από τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν υπέρ των δραστηριοτήτων EK που βρίσκονταν σε μεταγενέστερο στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας.
- (41) Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η παρασχεθείσα απόδειξη σχετικά με το διαχωρισμό των δραστηριοτήτων EK από τις δραστηριότητες EKAX δεν είναι επαρκής, από λογιστική άποψη, ώστε να δικαιολογείται η εκτίμηση των λειτουργικών ενισχύσεων υπέρ αυτών των δραστηριοτήτων βάσει και των δύο αυτών συνθηκών. Σε αντίθεση προς τις επενδυτικές ενισχύσεις δεν γίνεται πλήρης διαχωρισμός ανάμεσα στα διάφορα τμήματα της επιχείρησης.

Συμπέρασμα

- (42) Οι λειτουργικές και οι κοινωνικές ενισχύσεις που χορήγησε η Γερμανία υπόκεινται στις διατάξεις περί κρατικών

ενισχύσεων της συνθήκης ΕΚΑΧ. Στον χαλυβουργικό τομέα υπάρχουν πλεονάζουσες παραγωγικές δυνατότητες και για το λόγο αυτό θα πρέπει να υπάρξει μεγάλη αυστηρότητα.

Όσον αφορά τις επενδύσεις σε πάγια στοιχεία ενεργητικού της GS για την παραγωγή προϊόντων ΕΚ ισχύουν, βάσει των όσων αναφέρονται στο σημείο 34, οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων της συνθήκης ΕΚ.

Όσον αφορά τις επενδυτικές ενισχύσεις σε πάγια στοιχεία ενεργητικού της GS για την παραγωγή προϊόντων ΕΚΑΧ ισχύουν οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων της συνθήκης ΕΚΑΧ.

5.2. Γενική εκτίμηση των μέτρων χρηματοδότησης πριν την ιδιωτικοποίηση

- (43) Σύμφωνα με την κοινοποίηση χορηγήθηκαν επενδυτικές ενισχύσεις υπό τη μορφή εγγυημένων τραπεζικών δανείων ύψους 53,4 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, δανείων μετόχων ύψους 43,5 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων και περιφερειακών ενισχύσεων στα πλαίσια του προγράμματος περιφερειακών ενισχύσεων ύψους 8,4 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων κατά το έτος 1994. Στις 14 Οκτωβρίου 1998 η Γερμανία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι κατά το διάστημα 1992-1995 είχαν χορηγηθεί επενδυτικές ενισχύσεις ύψους 4,1 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για την κάλυψη των επενδύσεων μέχρι το 1994.
- (44) Η GS είναι μία προβληματική επιχείρηση για το λόγο ότι λειτουργεί με σημαντικές ζημιές από τότε που ιδρύθηκε. Οι εκάστοτε δημόσιοι οργανισμοί της έχουν χορηγήσει άτοκα δάνεια και μάλιστα χωρίς καμιά υποχρέωση να τα εξοφλήσει. Είναι σαφές ότι κανένας ιδιώτης επενδυτής δεν θα χορηγούσε ποτέ τέτοια δάνεια στην GS. Κατά συνέπεια ολόκληρο το ποσό των δανείων των μετόχων συνιστά ενίσχυση.
- (45) Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη⁽⁹⁾ οι κρατικές εγγυήσεις υπέρ προβληματικών επιχειρήσεων αποτελούν ενισχύσεις που καλύπτουν ολόκληρο το ποσό του εγγυημένου δανείου. Η Γερμανικά γνωστοποίησε στην Επιτροπή, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ότι το επασφάλιστρο κινδύνου ανερχόταν στο 0,25% και ότι δεν έχει γίνει καμία εκτίμηση των κινδύνων. Η Επιτροπή πιστεύει ότι, ενόψει των οικονομικών δυσκολιών της GS, το 0,25% είναι πάρα πολύ χαμηλό. Για το λόγο αυτό ολόκληρο το ποσό των εγγυημένων δανείων συνιστά ενίσχυση.
- (46) Όπως αναφέρεται στο σημείο 34, οι επενδυτικές ενισχύσεις θα πρέπει να εκτιμηθούν βάσει δύο διαφορετικών συνθηκών. Οι επενδυτικές ενισχύσεις που έχουν σχέση με την ΕΚΑΧ θα πρέπει να εκτιμηθούν με βάση το άρθρο 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ και με βάση τον κώδικα ενισχύσεων στην βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα που ίσχυε κατά την ημερομηνία της χορήγησής τους. Οι επενδυτικές ενισχύσεις που έχουν σχέση με τις δραστηριότητες ΕΚ θα πρέπει να εκτιμηθούν σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ, καθώς και σύμφωνα με τις διατάξεις σχετικά με τις επενδυτικές ενισχύσεις που ίσχυαν κατά την ημερομηνία της χορήγησής τους.
- 5.2.1. Εκτίμηση των επενδυτικών ενισχύσεων υπέρ του τομέα παραγωγής χάλυβα (ΕΚΑΧ)
- (47) Σύμφωνα με το άρθρο 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά και κατά συνέπεια απαγορεύονται οι επιδοτήσεις ή ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη μέλη υπό οποιαδήποτε μορφή. Εξαιρέσεις αυτού του κανόνα περιλαμβάνονται στον εκάστοτε κώδικα ενισχύσεων προς την βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα.
- (48) Η Γερμανία ισχυρίζεται ότι οι επενδύσεις που έγιναν στον τομέα παραγωγής χάλυβα χρηματοδοτήθηκαν με επενδυτικές ενισχύσεις ύψους 0,5 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων. Το υπόλοιπο ποσό χορηγήθηκε από δάνεια μετόχων και από εγγυημένα τραπεζικά δάνεια. Οι περιφερειακές ενισχύσεις στο πλαίσιο του προγράμματος περιφερειακών ενισχύσεων δεν χρησιμοποιήθηκαν για επενδύσεις στον τομέα παραγωγής χάλυβα.
- (49) Ένα μέρος των επενδυτικών ενισχύσεων χορηγήθηκε κατά το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ίσχυε ο πέμπτος κώδικας σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις προς την βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα. Σύμφωνα με το άρθρο 5 οι επενδυτικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο γενικών προγραμμάτων περιφερειακών ενισχύσεων προς τις χαλυβουργικές επιχειρήσεις εντός του εδάφους της πρώην Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας μπορούν να θεωρηθούν ως συμβίβαστες με την κοινή αγορά, εάν είχαν κοινοποιηθεί πριν τις 30 Ιουλίου 1994 και αν είχαν εγκριθεί και καταβληθεί πριν τις 31 Δεκεμβρίου 1994 (η προθεσμία για επενδυτικές ενισχύσεις σύμφωνα με τον νόμο περί επενδυτικών ενισχύσεων του 1990 έληγε στις 31 Δεκεμβρίου του 1995).
- (50) Η κοινοποίηση των εν λόγω ενισχύσεων έγινε στις 6 Ιουνίου 1997. Το πρωτοδικείο με την απόφασή του, στις 31 Μαρτίου 1998, στην υπόθεση T-129/96, Preussag Stahl κατά Επιτροπής επιβεβαίωσε⁽¹⁰⁾ ότι οι προθεσμίες κοινοποίησης και έγκρισης του πέμπτου κώδικα σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα είναι δεσμευτικές για την Επιτροπή. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν μπορεί να εξετάσει καμία από αυτές τις ενισχύσεις για το λόγο ότι κοινοποιήθηκαν μετά τις 30 Ιουνίου 1994 και δεν ήταν δυνατόν να είχαν εκτιμηθεί πριν τις 31 Δεκεμβρίου 1994. Συνεπώς, είναι επουσιώδης η ερώτηση του κατά πόσον είναι επιτρεπτές οι ενισχύσεις από την άποψη του ουσιαστικού δικαίου.
- (51) Επομένως, οι επενδυτικές ενισχύσεις υπέρ του τομέα παραγωγής χάλυβα ύψους 13,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων είναι ασυμβίβαστες προς τη συνθήκη ΕΚΑΧ και προς τον πέμπτο κώδικα σχετικά με τις ενισχύσεις προς την βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα.
- 5.2.2. Εκτίμηση των επενδύσεων στους τομείς παραγωγής εκτός ΕΚΑΧ
- (52) Οι επενδύσεις στους τομείς εκτός ΕΚΑΧ ανήλθαν σε 96,9 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα και το συνολικό ποσό των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν γι' αυτές τις επενδύσεις ανήλθε στα 96,1 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Τα 8,4 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα του ποσού αυτού αποτελούσαν περιφερειακές ενισχύσεις, τα 3,6 εκατομμύρια γερ-

⁽⁹⁾ ΕΕ C 307 της 13. 11. 1993, σ. 3.

⁽¹⁰⁾ Συλλογή Δικαστηρίου 1998 II, σ. -629.

μανικά μάρκα επενδυτικές ενισχύσεις και το υπόλοιπο ποσό το αποτελούσαν τα δάνεια των μετόχων και τα εγγυημένα τραπεζικά δάνεια. Η χορήγηση αυτών των δανείων έγινε βάσει των γενικών διατάξεων της Einigungsvertrags (συμφωνίας ένωσης) και του Treuhandgesetzes (νόμου για τις ιδιωτικοποιήσεις).

- (53) Η Γερμανία ενημέρωσε την Επιτροπή, στις 14 Οκτωβρίου 1998, ότι κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου δεν ίσχυε το πρόγραμμα περιφερειακών ενισχύσεων για τις επιχειρήσεις Treuhand. Κατά συνέπεια η Treuhandanstalt, η EREL και η BvS ενεργούσαν de facto ως υπηρεσίες χορήγησης περιφερειακών ενισχύσεων και τα δάνεια αυτά ήταν υποκατάστατα των περιφερειακών επενδυτικών ενισχύσεων.
- (54) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το ανώτατο όριο των περιφερειακών επενδυτικών ενισχύσεων από το πρόγραμμα περιφερειακών ενισχύσεων κατά την εξεταζόμενη περίοδο ανέρχεται στο 35 % μεικτά.
- (55) Η Γερμανία όμως, ισχυρίζεται ότι σύμφωνα με τα διαδοχικά καθεστώτα Treuhand⁽¹¹⁾ θα μπορούσαν να χορηγηθούν μεγαλύτερα ποσά για επενδύσεις.
- (56) Το επιχείρημα αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Η GS είναι μια χαλυβουργική επιχείρηση και σύμφωνα με τον πέμπτο κώδικα σχετικά με τις ενισχύσεις προς την βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα επιτρέπεται η χορήγηση ενισχύσεων, κατ' εξαίρεση της γενικής απαγορευτικής αρχής, μόνο για μια περιορισμένη χρονική περίοδο και με ανώτατη ένταση το 35%. Αυτό άλλωστε είχε επιβεβαιωθεί με την ανακοίνωση στην περίπτωση EKO-Stahl⁽¹²⁾ και επιβεβαιώθηκε ακόμη μια φορά με την έκθεση της Επιτροπής, που αφορά την εφαρμογή του πέμπτου κώδικα σχετικά με τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα κατά το 1994⁽¹³⁾.

Εξάλλου, η GS δραστηριοποιείται σε έναν ευαίσθητο τομέα κατά την έννοια του καθεστώτος Treuhand που ίσχυε τότε. Η έννοια του ευαίσθητου τομέα δεν καλύπτει μόνο τα χαλυβουργικά προϊόντα EKAX αλλά και την προκατεργασία του χάλυβα EKAX, που είναι η σφυρηλάτηση και η χύτευση, όπως ορίζεται από τον γενικό κανονισμό για ορισμένους χαλυβουργικούς τομείς⁽¹⁴⁾ που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συνθήκης EKAX. Η GS δραστηριοποιείται και στους δύο αυτούς τομείς παραγωγής για τους οποίους δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι είναι ευαίσθητοι.

- (57) Σύμφωνα με τα καθεστώτα Treuhand, είναι υποχρεωτική η κοινοποίηση των ενισχύσεων προς επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε ευαίσθητους τομείς. Δεν ίσχυαν όμως οι εξαιρέσεις που προβλέπονταν από τα διαδοχικά καθεστώτα Treuhand και για το λόγο αυτό η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη, όπως ορίζεται άλλωστε με σαφήνεια από τα ίδια τα καθεστώτα Treuhand, να εκτιμήσει αυτές τις ενισχύσεις με βάση τις ισχύουσες διατάξεις, π.χ. τις κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη

διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων⁽¹⁵⁾ καθώς και τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα⁽¹⁶⁾.

- (58) Όπως έχει ήδη αναφερθεί είναι περιορισμένες οι δυνατότητες για τη χορήγηση ενισχύσεων στους τομείς EKAX. Επομένως, αφού η GS είναι μία επιχείρηση EKAX, δεν υπάρχει καμιά νομική βάση για την χορήγηση ενισχύσεων διάσωσης και αναδιάρθρωσης στα πλαίσια αυτής της συνθήκης. Ο κυριότερος λόγος που χορηγήθηκαν ενισχύσεις αναδιάρθρωσης σε άλλες επιχειρήσεις EKAX, βάσει αποφάσεων κατά την έννοια του άρθρου 95 της συνθήκης EKAX, ήταν η αποκατάσταση της βιωσιμότητάς τους στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης. Στην περίπτωση της GS δεν υπεβλήθη ποτέ κάποιο σχέδιο αναδιάρθρωσης με στόχο την αποκατάσταση της βιωσιμότητας.
- (59) Η ίδια η Γερμανία εξάλλου θεωρεί την χορηγηθείσα επενδυτική ενίσχυση ως «υποκατάστατο περιφερειακής ενίσχυσης».
- (60) Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα που ίσχυαν τη στιγμή που χορηγήθηκαν οι ενισχύσεις αποτελούν τη μόνη κατάλληλη βάση για την εκτίμηση των επενδυτικών ενισχύσεων. Υπενθυμίζεται ότι οι δραστηριότητες της GS που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συνθήκης EK γίνονται σε έναν ευαίσθητο τομέα και ότι, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις για ορισμένους χαλυβουργικούς τομείς που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συνθήκης EKAX, ισχύουν επίσης τα ανώτατα όρια όσον αφορά τις περιφερειακές ενισχύσεις.
- (61) Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν πρέπει και δεν μπορεί να γίνει υπέρβαση του συνολικού ανώτατου ορίου για τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις που ανέρχεται στο 35%.
- (62) Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερόμενα η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η έγκριση κάποιας ενίσχυσης της οποίας η ένταση θα υπερέβαινε το 35% θα αποτελούσε στρέβλωση του ανταγωνισμού, γεγονός που δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό. Κατά συνέπεια, όλες οι επενδυτικές ενισχύσεις υπέρ δραστηριοτήτων EK θα πρέπει να εκτιμηθούν με βάση τα συγκεκριμένα ανώτατα όρια περιφερειακών επενδυτικών ενισχύσεων στο πλαίσιο του προγράμματος περιφερειακών ενισχύσεων (Gemeinschaftsaufgabe). Σύμφωνα με αυτό το καθεστώς περιφερειακών ενισχύσεων το συνολικό ποσοστό των ενισχύσεων κατά την εξεταζόμενη περίοδο, από το εν λόγω καθεστώς και από τα άλλα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων, είχε καθοριστεί στο 35%.
- (63) Η Επιτροπή καταλήγει λοιπόν στο συμπέρασμα ότι το 35% των επενδυτικών ενισχύσεων που έλαβε η GS (96,1 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα) για δραστηριότητες εκτός EKAX σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 της συνθήκης EK, δηλαδή το ποσό των 33,7 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, μπορεί να θεωρηθεί ως συμβίβαστο με την κοινή αγορά. Το υπόλοιπο ποσό, ύψους 62,4 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, είναι ασυμβίβαστο προς την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης EK.

⁽¹¹⁾ Επιστολή SG(91) D/17825 της Επιτροπής, της 26ης Οκτωβρίου 1991. Επιστολή SG(92) D/17613 της Επιτροπής, της 8ης Δεκεμβρίου 1992 και ανακοίνωση για τις ενισχύσεις E 15/92, της 15ης Οκτωβρίου 1992. Επιστολή ΣΓ(95) Δ/1062 της Επιτροπής, της 1ης Νοεμβρίου 1995.

⁽¹²⁾ Ανακοίνωση στην περίπτωση C 35/94, EE C 18 της 17.1.1997, σ. 7.

⁽¹³⁾ SEC(95) 1309 τελικό, σ. 10-11.

⁽¹⁴⁾ EE C 320 της 13.12.1988.

⁽¹⁵⁾ EE C 368 της 23.12.1994, σ. 12.

⁽¹⁶⁾ EE C 74 της 10.1.1998, σ. 9.

5.3. Εκτίμηση των κοινωνικών μέτρων

- (64) Για τα κοινωνικά μέτρα χορηγήθηκε, όπως αναφέρεται στο σημείο 12, το ποσό των 61,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων.
- (65) Η επιδότηση των 6,9 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που χορηγήθηκε για τα μέτρα απασχόλησης σύμφωνα με το άρθρο 249 του νόμου για την τόνωση της απασχόλησης δεν συνιστά ενίσχυση⁽¹⁷⁾.
- (66) Η Επιτροπή δεν δέχεται το επιχείρημα της Γερμανίας ότι αποτελεί γενικό μέτρο η διάθεση του ποσού των 28,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για το κοινωνικό πρόγραμμα, επειδή τα μέτρα αυτά ελήφθησαν υπέρ μιας συγκεκριμένης επιχείρησης και τα ποσά προέρχονταν από δημοσίους πόρους, τα οποία προορίζονται για όλες τις επιχειρήσεις αδιακρίτως. Κατά συνέπεια, το συνολικό ποσό για τις κοινωνικές ενισχύσεις ανέρχεται στα 54,4 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα.
- (67) Όπως έχει ήδη αναφερθεί, όλες οι κοινωνικές ενισχύσεις θα πρέπει να εκτιμηθούν σύμφωνα με τη συνθήκη ΕΚΑΧ. Σύμφωνα με το άρθρο 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ, θεωρούνται ασυμβίβαστες προς την κοινή αγορά και, κατά συνέπεια, απαγορεύονται, οι επιδοτήσεις ή οι ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη υπό οποιαδήποτε μορφή. Οι εξαιρέσεις από αυτόν τον κανόνα περιλαμβάνονται στον ισχύοντα κώδικα σχετικά με τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα. Οι ενισχύσεις αυτές χορηγήθηκαν κατά τη χρονική περίοδο που ίσχυε ο πέμπτος κώδικας σχετικά με τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο έκτος κώδικας σχετικά με τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα περιλαμβάνει τις ίδιες διατάξεις.
- (68) Προκειμένου να είναι επιλέξιμα σύμφωνα με τον ισχύοντα κώδικα σχετικά με τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα, τα κοινωνικά μέτρα θα πρέπει να αφορούν ενισχύσεις σε απολυμένους ή πρόωρα συνταξιοδοτημένους εργαζόμενους. Θα πρέπει να έχουν σχέση με το πλήρες ή μερικό κλείσιμο χαλυβουργικών εργοστασίων τα οποία λειτουργούσαν κανονικά μέχρι τη στιγμή της κοινοποίησης των ενισχύσεων και δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα ποσά που πληρώνονται συνήθως εντός των κρατών μελών την 1η Ιανουαρίου του 1991.
- (69) Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διέθεσε η Γερμανία, η παραγωγική δυνατότητα της GS μειώθηκε κατά το χρονικό διάστημα 1989-1996 από 285 000 τόνους ετησίως σε 150 000 ετησίως. Η ετήσια παραγωγή χάλυβα έχει ήδη περιοριστεί στους 69 000 τόνους. Από το 1990 μέχρι τα τέλη του 1996 έφυγαν από την επιχείρηση οι 4 300 από τους 5 000 εργαζόμενους λόγω μείωσης της παραγωγικής δυνατότητας. Οι πόροι χρησιμοποιήθηκαν για την χρηματοδότηση των μέτρων απόλυσης και πρόωρης συνταξιοδότησης, εργασίας μειωμένου ωραρίου και κατάρτισης των πρώην υπαλλήλων της GS. Κατά συνέπεια όλα τα κοινωνικά μέτρα αφορούσαν το προσωπικό που εγκατάλειψε τελικά την επιχείρηση.
- (70) Για το λόγο αυτό η Επιτροπή πιστεύει ότι τα μέτρα αυτά συμβιβάζονται με την κοινή αγορά.

5.4. Εκτίμηση των λειτουργικών ενισχύσεων

- (71) Για την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων κατά τη χρονική περίοδο 1992-1996 πληρώθηκε το ποσό των 133,8 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, το οποίο προήλθε από δάνεια μετόχων. Στα σημεία 13 μέχρι 16 φαίνεται πώς κατανέμεται το ποσό αυτό.
- (72) Όπως έχει ήδη αναφερθεί, όλες αυτές οι ενισχύσεις θα πρέπει να εκτιμηθούν σύμφωνα με τη συνθήκη ΕΚΑΧ. Σύμφωνα με το άρθρο 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ, οι επιδοτήσεις ή ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη υπό οποιαδήποτε μορφή θεωρούνται ως ασυμβίβαστες προς την κοινή αγορά και κατά συνέπεια απαγορεύονται. Οι εξαιρέσεις περιλαμβάνονται στον ισχύοντα κώδικα σχετικά με τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα, ο οποίος δεν επιτρέπει τέτοιες λειτουργικές ενισχύσεις. Στα σημεία 35 μέχρι 41 επισημαίνεται ο μη εξειδικευμένος χαρακτήρας αυτών των λειτουργικών ενισχύσεων, δεδομένου μάλιστα ότι δεν γίνεται κανένας εκ των προτέρων λογικός διαχωρισμός ανάμεσά τους. Κατά συνέπεια, είναι ασυμβίβαστες προς τη συνθήκη ΕΚΑΧ και προς τον κώδικα σχετικά με τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα.
- (73) Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι μετά την ιδιωτικοποίηση χρησιμοποιήθηκε το ποσό των 9,6 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για την μερική εξόφληση των δανείων μετόχων. Κατά συνέπεια, το συνολικό ποσό των δανείων που χορηγήθηκαν για λειτουργικούς σκοπούς ανέρχεται στα 124,2 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα.

5.5. Εκτίμηση των μέτρων κατά τη διάρκεια της ιδιωτικοποίησης**5.5.1. Συνοπτική παρουσίαση των γερμανικών επιχειρημάτων**

- (74) Ο ισχυρισμός της Γερμανίας ότι η ιδιωτικοποίηση δεν περιλαμβάνει ενισχύσεις βασίζεται σε δύο επιχειρήματα:
- α) καταρχάς, η λύση αυτή ήταν πιο ευνοϊκή για τον πωλητή, που ήταν δημόσιος φορέας και μέτοχος της εταιρείας, παρά το γεγονός ότι η προσφορά της GMH περιελάμβανε κάποιο κόστος (αρνητικό τίμημα), επειδή η εκκαθάριση της GS θα προκαλούσε υψηλότερο κόστος. Συνεπώς, ακόμη και ένας ιδιώτης επενδυτής πάνω στην ίδια βάση θα πουλούσε την GS·
- β) εξάλλου, η προσφορά της GMH ήταν η καλύτερη και έγινε στα πλαίσια μιας ανοικτής, διαφανούς και χωρίς όρους διαδικασίας. Στην διαδικασία αυτή η GMH ήταν ο μόνος υποψήφιος που υπέβαλε επιχειρησιακό σχέδιο το οποίο ικανοποιούσε τις απαιτήσεις του πωλητή. Η Γερμανία επικαλέσθηκε εκ νέου την πολιτική της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία η πώληση στα πλαίσια μιας ανοικτής, διαφανούς και χωρίς όρους διαδικασίας ιδιωτικοποίησης δεν συνιστά ενίσχυση.

5.5.2. Το επιχείρημα που αφορά το κόστος σε σχέση με την ιδιωτικοποίηση της GS

- (75) Με το πρώτο επιχείρημά της η Γερμανία ισχυρίζεται ότι η ιδιωτικοποίηση υπήρξε ευνοϊκότερη απ' ό,τι εκκαθάριση

⁽¹⁷⁾ Επιστολή SG(95) D/341, της Επιτροπής, της 13ης Ιανουαρίου 1995.

παρά το γεγονός ότι η τιμή πώλησης ήταν αρνητική. Το μεικτό κόστος εκκαθάρισης της GS θα ήταν 475 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα⁽¹⁸⁾ και μετά την αφαίρεση της αξίας εκκαθάρισης των στοιχείων ενεργητικού της GS το καθαρό κόστος θα ανερχόταν σε 381 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα.

(76) Η ιδιωτικοποίηση στοίχισε συνολικά στην GS 340 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Για το λόγο αυτό οι γερμανικές αρχές ισχυρίζονται ότι η ιδιωτικοποίηση ήταν η συμφερότερη λύση. Κατά συνέπεια, ο καθορισμός της τιμής ήταν σύμφωνος με τα ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια.

(77) Όπως προκύπτει από την έκθεση εκκαθάρισης της KPMG που έστειλε η Γερμανία, το κόστος εκκαθάρισης της GS ανέρχεται σε 475 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα και περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Χρέη: 418 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (εκ των οποίων τα 196 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα αφορούν δάνεια μετόχων, τα 49 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα εγγυημένα τραπεζικά δάνεια, τα 26 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα διάφορα χρέη και τα 147 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα προβλέψεις για διάφορες δαπάνες)

β) κόστος της διαδικασίας εκκαθάρισης: 57 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα, κυρίως λειτουργικά έξοδα και έξοδα μεταβατικής περιόδου κατά την διάρκεια της εκκαθάρισης.

(78) Σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 14ης Σεπτεμβρίου 1994, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-278/92, C-279/92 και C-280/92 Ισπανία κατά Επιτροπής («Hytasa»)⁽¹⁹⁾ ο ιδιώτης μέτοχος μιας εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ευθύνεται για τα χρέη της μέχρι το ποσό που ισοδυναμεί με την αξία εκκαθάρισης των στοιχείων ενεργητικού της. Σύμφωνα με την έκθεση εκκαθάρισης το ποσό αυτό ανέρχεται στα 94 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Το ποσό αυτό θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εξόφληση όλων των χρεών της εταιρείας με τη σειρά που προβλέπεται από το ισχύον πτωχευτικό δίκαιο της Γερμανίας. Κατά συνέπεια, το κόστος εκκαθάρισης ανέρχεται στο ποσό των 94 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων.

(79) 475 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα θα χρειάζονταν για την εξόφληση όλων των χρεών εκ μέρους των κρατικών υπηρεσιών, γεγονός που θα σήμαινε τη διάθεση πρόσθετων πόρων. Σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ο υπολογισμός αυτός δεν είναι σωστός. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο απεφάνθη ότι κάποιος ιδιώτης επενδυτής, ακόμη και αν επρόκειτο για την μακροπρόθεσμη αποδοτικότητα και τη φήμη της, δεν θα προέβαινε σε εισφορά κεφαλαίου σε μια υπό πώληση επιχείρηση, επειδή ακόμη και μακροπρόθεσμα⁽²⁰⁾ δεν θα υπήρχαν προοπτικές πραγματο-

ποίησης κέρδους και θα επροκαλείτο υψηλότερο κόστος από,τι κατά την πώληση των στοιχείων ενεργητικού.

(80) Εξάλλου, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο απεφάνθη ότι κατά την εκτίμηση του κόστους της εκκαθάρισης θα πρέπει να γίνει διάκριση ανάμεσα στις υποχρεώσεις που θα πρέπει να αναλάβει το κράτος ως μέτοχος της εταιρείας και στις υποχρεώσεις του ως δημόσια αρχή. Στην περίπτωση της GS η Γερμανία παρουσίασε, ως μέρος του συνολικού κόστους εκκαθάρισης, μια σειρά από δαπάνες για τον μέτοχο, οι οποίες αποτελούν το βασικό κόστος για το κράτος ως δημόσια αρχή. Πρόκειται για τις εξής:

α) την εξόφληση εγγυημένων τραπεζικών δανείων 49 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων. Οι εγγυήσεις αυτές είχαν χορηγηθεί από την Treuhandanstalt και την BvS, δηλαδή από δύο ομοσπονδιακούς οργανισμούς οι οποίοι βρίσκονται υπό τον άμεσο έλεγχο του κράτους. Αυτοί οι δημόσιοι οργανισμοί δεν ήταν μέτοχοι της εταιρείας κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ιδιωτικοποίησης [στην αρχή ήταν η EREL και η BMGB, οι οποίοι είναι επίσης ομοσπονδιακοί οργανισμοί και βρίσκονται υπό τον άμεσο έλεγχο του κράτους⁽²¹⁾]. Κατά συνέπεια, οι τυχόν αξιώσεις σε σχέση με εγγυήσεις δανείων οι οποίες δεν θα μπορούσαν να ικανοποιηθούν από το προϊόν της εκκαθάρισης δεν θα αφορούσαν την EREL ως μέτοχο αλλά την Treuhandanstalt και την BvS ως δημόσιους οργανισμούς.

β) μία πρόβλεψη για παλιά χρέη ύψους 15 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (βλέπε σημείο 83), ένα ποσό 22 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για το κόστος του κοινωνικού προγράμματος, το οποίο δεν προκύπτει από κάποια επείγουσα υποχρέωση, και μία πρόβλεψη 87 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για το κόστος της οικολογικής αποκατάστασης (δηλαδή για το γκρέμισμα όλων των κτιρίων, τον πλήρη καθαρισμό του χώρου και την πώληση του χώρου σε τρίτους, παρά το γεγονός ότι η τιμή πώλησης του χώρου δε θα μπορούσε να υπερβεί τα 9 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα).

Λαμβανομένης υπόψη της οικονομικής κατάστασης της GS δεν θα υπήρχε καμία πιθανότητα να συνεισφέρει πρόσθετους πόρους κάποιος ιδιώτης επενδυτής για το κοινωνικό πρόγραμμα. Ένας ιδιώτης επενδυτής δε θα αποφάσιζε εξάλλου να προβεί σε οικολογική αποκατάσταση ενός χώρου ο οποίος θα κόστιζε μόνο 9 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Ακόμη και στην περίπτωση που θα είχε νομική υποχρέωση η επιχείρηση να προβεί σε οικολογική αποκατάσταση, ο μέτοχος της GS δεν θα συνεισέφερε πρόσθετους πόρους τη στιγμή που η εταιρεία θα βρισκόταν υπό εκκαθάριση. Το κόστος αυτό θα το αναλάμβανε το κράτος.

(81) Η Γερμανία ισχυρίζεται ότι, σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, στην περίπτωση χρεοκοπίας τα δάνεια των μετόχων θεωρούνται ως ίδια κεφάλαια (και αποκαλούνται «Eigenkapitalersatz»), γεγονός που συνεπάγεται ότι δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί το προϊόν της εκκαθάρισης της πτωχευτικής περιουσίας για την εξόφλησή τους. Κατά συνέπεια αυτά τα δάνεια μετόχων αποτελούν κεφάλαιο που διέθεσαν οι

⁽¹⁸⁾ Στην έκθεση γίνεται περιγραφή της κατάστασης που υπήρχε στις 30 Ιουνίου 1996. Τα αναφερόμενα ποσά παρουσιάζουν μια μικρή διαφορά σε σύγκριση με τα ποσά στην περίπτωση της ιδιωτικοποίησης, για το λόγο ότι η ιδιωτικοποίηση πραγματοποιήθηκε το Φεβρουάριο του 1997. Εξάλλου, τον δημόσιο φορέα-πωλητή που αναφέρεται στην παρούσα έκθεση (EREL) τον διαδέχθηκε στο μεταξύ η BMGB.

⁽¹⁹⁾ Συλλογή Δικαστηρίου 1994-II, σ. 4103.

⁽²⁰⁾ Στην ίδια απόφαση, σημείο 26.

⁽²¹⁾ Ατία αυτού του διαχωρισμού είναι η απόφαση διάλυσης της Treuhand το 1994 και η δημιουργία τριών διαφορετικών οργανισμών, καθένας από τους οποίους ανέλαβε ένα μέρος των δραστηριοτήτων της Treuhand. Τις εγγυήσεις τις ανέλαβε η BvS, ενώ τη διαχείριση — και κατά συνέπεια και τις μετοχές — τις ανέλαβε η EREL και αργότερα η BMGB.

μέτοχοι στην εταιρεία και δεν μπορούν να αξιώσουν την επιστροφή τους σε περίπτωση εκκαθάρισης.

Η Επιτροπή επιμένει στην άποψή της ότι σύμφωνα με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου μόνο η προαναφερθείσα αξία εκκαθάρισης των στοιχείων ενεργητικού, δηλαδή το ποσό των 94 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, πρέπει να θεωρηθεί ως κόστος εκκαθάρισης. Αλλά ακόμη και αν όλα τα δάνεια των μετόχων εθωρούντο ως κόστος εκκαθάρισης, το ποσό τους θα ανερχόταν σε 292 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (Αξία στοιχείων ενεργητικού 93 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα + δάνεια μετόχων 198 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα) ⁽²²⁾.

(82) Με βάση το κόστος ιδιωτικοποίησης, που ανέρχεται σε 340 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα, η εκκαθάριση της GS θα ήταν πιο συμφέρουσα από την ιδιωτικοποίηση. Κατά συνέπεια ένας ιδιώτης επενδυτής θα αναγκαζόταν να προβεί σε εκκαθάριση της εταιρείας.

(83) Όσον αφορά τις δαπάνες οικολογικής αποκατάστασης ύψους 15 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, η Επιτροπή θεωρεί ως ένα επιπλέον επιχείρημα το γεγονός ότι η Γερμανία κατά την αιτιολόγηση του κόστους της εκκαθάρισης σε σχέση με την ιδιωτικοποίηση δεν παρουσίασε συγκριτικά ποσά. Η Γερμανία ανέφερε ότι το κόστος στην περίπτωση της εκκαθάρισης θα το ανέλαμβανε ο μέτοχος. Στην περίπτωση της ιδιωτικοποίησης το κόστος σε σχέση με παλιά χρέη (Altlasten) καλύφθηκε στο πλαίσιο μιας ρύθμισης απαλλαγής στην οποία προέβη το κρατίδιο της Σαξονίας. Εντούτοις, το κόστος ιδιωτικοποίησης που παρουσίασε η Γερμανία δεν περιελάμβανε καμία πρόβλεψη για τις τυχόν δαπάνες οικολογικής αποκατάστασης. Για να ήταν αντικειμενική η σύγκριση θα έπρεπε τουλάχιστον ή να μην είχε ληφθεί υπόψη το κόστος οικολογικής αποκατάστασης ύψους 15 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων κατά τον υπολογισμό του κόστους εκκαθάρισης ή να είχε προστεθεί στο κόστος ιδιωτικοποίησης. Εάν επροστίθετο και το ήδη διατεθέν ποσό των 15 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων στο κόστος ιδιωτικοποίησης, τότε το κόστος αυτό θα ανερχόταν σε 355 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα.

5.5.3. Το επιχείρημα σχετικά με τη διαδικασία ιδιωτικοποίησης

(84) Όσον αφορά το δεύτερο επιχείρημα, η Γερμανία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι στις 12 Ιουνίου 1996 ο δημόσιος φορέας — μέτοχος ανέθεσε σε δύο τράπεζες επενδύσεων (M.M. Warburg & Co και Freyberg Hambros) να βρουν κάποιον υποψήφιο. Και οι δύο τράπεζες δημοσίευσαν το Σεπτέμβριο 1996 έναν φάκελλο με πληροφορίες σχετικά με τη GS και την θυγατρική της εταιρεία WWB, βάσει των οποίων θα έπρεπε να γίνουν οι προσφορές. 23 πιθανοί επενδυτές συνολικά ζήτησαν πρόσθετες πληροφορίες. Απ' αυτούς επιλέγησαν τρεις (GMH, Industrial Technology και JPS) οι οποίοι θεωρήθηκαν ότι είχαν τις απαραίτητες τεχνικές και οικονομικές δυνατότητες. Με τους υποψήφιους αυτούς έγιναν διμερείς διαπραγματεύσεις.

(85) Η Γερμανία κοινοποίησε μία περίληψη των διαπραγματεύσεων με τους τρεις αυτούς υποψήφιους («Angebotssynopse für GSW vor Endverhandlungen mit GMH»), η οποία χρησίμευσε ως βάση για την εξαγορά την 1η Ιανουαρίου 1997.

(86) Σύμφωνα με τις δηλώσεις της Γερμανίας προτιμήθηκε η GMH επειδή ήταν η μόνη επιχείρηση που κατέθεσε ένα επιχειρησιακό σχέδιο, όπως είχε ζητηθεί, και η προσφορά της ήταν η καλύτερη από οικονομική και τεχνική άποψη. Η Γερμανία κοινοποίησε το επιχειρησιακό σχέδιο της GMH («Unternehmenskonzept Gröditzter Stahlwerke GmbH»).

(87) Η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι ήταν χωρίς όρους η διαδικασία. Στους φακέλλους των τραπεζών επενδύσεων δεν γινόταν λόγος για δεσμευτικές προσφορές. Ζητήθηκε όμως από τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν ένα επιχειρησιακό σχέδιο με το οποίο θα έπρεπε να αναλάβουν συγκεκριμένες υποχρεώσεις για τη δημιουργία/διατήρηση των θέσεων εργασίας, για τις μελλοντικές επενδύσεις και για τη χρηματοδότηση. Στη συνέχεια οι επιλεγμένοι υποψήφιοι θα εκαλούντο για διμερείς διαπραγματεύσεις και οι ανειλημμένες υποχρεώσεις θα επηρέαζαν σημαντικά την τιμή αγοράς. Στους φακέλους αυτούς τονίζεται με έμφαση η δυνατότητα χορήγησης κρατικών ενισχύσεων. Δεν ζητήθηκε πάντως η υποβολή κάποιας συγκεκριμένης προσφοράς και δεν τέθηκαν παράμετροι ή ανώτατα όρια για την αξιολόγηση των προσφορών.

(88) Η Επιτροπή πιστεύει επίσης ότι η διαδικασία δεν ήταν ούτε ανοιχτή ούτε διαφανής. Διεξήχθη βάσει εγγράφων τα οποία δεν αποτελούσαν μία ανοιχτή πρόσκληση υποβολής προσφορών στο πλαίσιο συγκεκριμένων προϋποθέσεων αλλά μία πρόσκληση έναρξης μεμονωμένων διαπραγματεύσεων με βάση κάποιες δεσμεύσεις που είχαν αναλάβει τόσο οι πωλητές όσο και ο αγοραστής, οι οποίες θα ελάμβαναν την τελική τους μορφή στο πλαίσιο μιας διαπραγματευτικής διαδικασίας η οποία θα διεξαγόταν πάνω σε μια βάση που δεν είχε καθοριστεί με ακρίβεια.

Οι τελικές δεσμεύσεις επηρέασαν την υπό διαπραγμάτευση τιμή αγοράς. Οι διαφορές απόψεων κατά τη διάρκεια των τελικών διαπραγματεύσεων προέκυψαν από την διαδικασία από την οποία είχε επιλεγεί. Κατά την άποψη της Επιτροπής η προσφορά που κατέθεσε η GMH (Unternehmenskonzept) δεν περιελάμβανε καμιά δέσμευση.

(89) Υπ' αυτές τις συνθήκες, επειδή οι διαφορές ανάμεσα στις προσφορές οφειλονταν στη διαδικασία η οποία είχε επιλεγεί, η GMH ήταν η μόνη υπό τους τρεις υποψήφιους στην οποία δόθηκε μία τελευταία δυνατότητα για τελικές διαπραγματεύσεις και για την προσαρμογή της τελικής της θέσης στις απαιτήσεις του πωλητή.

(90) Με βάση τα προαναφερόμενα η Επιτροπή έχει την άποψη ότι η ιδιωτικοποίηση δεν έγινε στο πλαίσιο μιας ανοιχτής, διαφανούς και χωρίς όρους διαδικασίας. Κατά συνέπεια δεν ευσταθεί το επιχείρημα της Γερμανίας ότι η διαδικασία του διαγωνισμού ήταν ανοιχτή, διαφανής και χωρίς όρους.

⁽²²⁾ Για να μετρηθεί επακριβώς η αξία της θα έπρεπε να γίνει μία εμπειροστατωμένη ανάλυση της επιχείρησης και των μελλοντικών προοπτικών της.

5.5.4. Το ποσό της ενίσχυσης προς την GS το οποίο πρέπει να ληφθεί υπόψη

- (91) Σύμφωνα με την πάγια πρακτική της η Επιτροπή θεωρεί ότι όταν μια πώληση γίνεται υπό όρους τους οποίους δε θα μπορούσε να αποδεχθεί ένας ιδιώτης επενδυτής, τότε ολόκληρο το αρνητικό τίμημα συνιστά ενίσχυση.
- (92) Το μεγαλύτερο μέρος του αρνητικού τιμήματος εντούτοις αποτελείται από την εξόφληση χρεών, την αποπληρωμή δανείων ή/και τη μερική μεταφορά δανείων καθώς και από την παραίτηση από την απαίτηση ανάκτησης επιδοτήσεων. Τα μέτρα αυτά έχουν ήδη εκτιμηθεί⁽²³⁾. Για τον υπολογισμό των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα πρόσθετα χρηματοδοτικά μέτρα για τα οποία γίνεται λόγος στα σημεία 17 και 18. Το συνολικό ποσό αυτών των δεσμεύσεων που ανέλαβε ο πωλητής (BMGB) με την συμφωνία ιδιωτικοποίησης της GS αφορά:
- α) επιδοτήσεις ύψους 37,5 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για επενδυτικούς και λειτουργικούς σκοπούς·
- β) δάνεια ύψους 16,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, τα οποία θα πρέπει να επιστραφούν αργότερα μόλις χορηγηθούν περιφερειακές ενισχύσεις βάσει του προγράμματος περιφερειακών ενισχύσεων (Gemeinschaftsaufgabe). Μέχρι σήμερα όμως έχουν επιστραφεί μόνο 13 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα.
- (93) Όλα αυτά τα μέτρα ελήφθησαν με βάση τη συμφωνία ιδιωτικοποίησης, η οποία άρχισε να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου του 1997. Το συνολικό ποσό ανέρχεται στα 53,8 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Από το ποσό αυτό έχουν ήδη χορηγηθεί υπό μορφή ενισχύσεων 50,5 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Υπολείπεται ένα ποσό ύψους 3,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων το οποίο έχει δεσμευθεί αλλά δεν έχει ακόμη καταβληθεί στο πλαίσιο της συμφωνίας ιδιωτικοποίησης.
- (94) Όσον αφορά τον επιμερισμό αυτών των ποσών η Γερμανία ανέφερε ότι κατά το 1997 και κατά το 1998 επενδύθηκαν συνολικά στην GS 33 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Εξ αυτών το 1 εκατομμύριο γερμανικά μάρκα διατέθη για το τμήμα παραγωγής χάλυβα, τα 32 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα για τις εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στη συνθήκη ΕΚ και τα υπόλοιπα 17 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα χρησιμοποιήθηκαν για λειτουργικούς σκοπούς.

5.5.5. Εκτίμηση των ενισχύσεων υπέρ της GS

- (95) Τα κριτήρια εκτίμησης που περιλαμβάνονται στα σημεία 43 έως 63 οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το 1 εκατομμύριο γερμανικά μάρκα που επενδύθηκε στον τομέα παραγωγής χάλυβα και οι λειτουργικές ενισχύσεων ύψους 17 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων θα πρέπει να ληφθούν υπόψη.

⁽²³⁾ Το κόστος ιδιωτικοποίησης της GS (340 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα) ανήλθε συνολικά στα 286 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα με βάση τις συμφωνίες πριν την ιδιωτικοποίηση: χάρισμα δανείων μετόχων ύψους 198 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων· εξόφληση και διατήρηση εγγυημένων δανείων ύψους 53 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων· επιδοτήσεις για τα κοινωνικά μέτρα ύψους 28 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων· παραίτηση από την αξίωση επιστροφής επιδοτήσεων σύμφωνα με το άρθρο 249η AFG ύψους 7 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων καθώς και διάφορα άλλα ποσά που αποτελούν το υπόλοιπο. Τα ποσά αυτά μαζί με την νέα ενίσχυση (38 και 16 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα) ανεβάζουν το σύνολο στα 340 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα.

μυρίων γερμανικών μάρκων θα πρέπει να εκτιμηθούν σύμφωνα με τον κώδικα σχετικά με τη χορήγηση ενισχύσεων προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα. Οι επενδυτικές ενισχύσεις για τις εκτός ΕΚΑΧ παραγωγικές εγκαταστάσεις, στις οποίες ανήκουν εκτός των άλλων οι περιφερειακές ενισχύσεις στο πλαίσιο του προγράμματος Gemeinschaftsaufgabe, θα πρέπει να εξετασθούν με βάση τα ανώτατα όρια που ισχύουν για τις περιφερειακές ενισχύσεις.

- (96) Σύμφωνα με τον 6ο κώδικα σχετικά με τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα δεν επιτρέπεται η χορήγηση γενικών επενδυτικών ή λειτουργικών ενισχύσεων. Κατά συνέπεια το σχετικό ποσό ύψους 18 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (1 εκατομμύριο γερμανικά μάρκα + 17 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα) είναι ασυμβίβαστο προς το άρθρο 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ και προς τον 6ο κώδικα σχετικά με τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα.
- (97) Λόγω του ότι η Γερμανία δεν έχει διαθέσει καμιά πληροφορία όσον αφορά τον προορισμό του ποσού των 3,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, το οποίο δεν έχει ακόμα πληρωθεί σύμφωνα με τη συμφωνία ιδιωτικοποίησης, δεν είναι βέβαιο ότι οι ενισχύσεις αυτές θα χρησιμοποιηθούν για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε κάποιον εκτός ΕΚΑΧ τομέα. Κατά συνέπεια, οι ενισχύσεις αυτές είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά άνθρακα και χάλυβα σύμφωνα με το άρθρο 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ και σύμφωνα με τον 6ο κώδικα σχετικά με τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα.
- (98) Οι επενδυτικές ενισχύσεις για τις εκτός ΕΚΑΧ παραγωγικές εγκαταστάσεις μπορούν να εκτιμηθούν από την Επιτροπή με βάση τις σχετικές διατάξεις της συνθήκης ΕΚ. Εντούτοις, σύμφωνα με το ισχύον καθεστώς περιφερειακών ενισχύσεων το συνολικό ποσοστό των μεικτών ενισχύσεων που μπορούν να χορηγηθούν συνολικά βάσει αυτού του καθεστώτος και άλλων καθεστώτων περιφερειακών ενισχύσεων δεν μπορεί να υπερβεί το 35%. Δεδομένου ότι οι επενδύσεις που πρέπει να ληφθούν υπόψη ανέρχονται στα 32 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα, το ποσό των 11,2 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων μπορεί να θεωρηθεί ως συμβίβαστο με την κοινή αγορά. Το υπόλοιπο ποσό των 20,8 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων αποτελεί ενίσχυση που είναι ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά.

5.5.6. Ενισχύσεις υπέρ της WWB

- (99) Οι πρόσθετες ενισχύσεις υπέρ της WWB στο πλαίσιο της ιδιωτικοποίησης ανήλθαν στα 4,5 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα και αποτελούσαν προκαταβολές μελλοντικών περιφερειακών ενισχύσεων. Λαμβάνοντας υπόψη τα όσα αναφέρονται στα σημεία 23 και 24 η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι οι ενισχύσεις υπέρ της WWB παρέμειναν εντός των ορίων των εκάστοτε καθεστώτων Treuhand. Κατά συνέπεια οι ενισχύσεις αυτές είναι συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά.

5.6. Μεταβίβαση πάγιων στοιχείων ενεργητικού

- (100) Το κράτος μέλος, προκειμένου να εκτελέσει κατά τον δέοντα τρόπο μία απόφαση της Επιτροπής η οποία προβλέπει επιστροφή χρημάτων, θα πρέπει να ενεργήσει όπως ένας ιδιώτης πιστωτής (και να επιδείξει τουλάχιστον την ίδια επιμέλεια που θα επεδείκνυε κατά την είσπραξη φορολογικών οφειλών ή οφειλών κοινωνικής ασφάλισης).

Στην περίπτωση αυτή το εσωτερικό δίκαιο θα πρέπει να εφαρμοσθεί κατά τον ίδιο τρόπο όπως και στην περίπτωση είσπραξης βάσει του εσωτερικού δικαίου και κατά τρόπο ώστε να μην καταστεί αδύνατη ή ιδιαίτερα δύσκολη η είσπραξη. Αυτό σημαίνει ότι το κράτος μέλος θα πρέπει να προβεί αμέσως στην είσπραξη των οφειλών χρησιμοποιώντας όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή του και λαμβάνοντας, στο μέτρο του δυνατού, μέτρα κατάσχεσης όλων των διαθέσιμων πάγιων στοιχείων ενεργητικού και τελικά, εάν η επιχείρηση αδυνατεί να εξοφλήσει τα χρέη της, να προβεί σε εκκαθάριση της επιχείρησης.

- (101) Κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης στα πλαίσια μιας πτωχευτικής διαδικασίας είναι δυνατόν και μάλιστα πιθανόν να πωληθούν τα εναπομένοντα πάγια στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης. Η πράξη αυτή δεν θεωρείται και τόσο δύσκολη, επειδή γίνεται υπό την εποπτεία ενός συνδίκου πτώχευσης, ο οποίος ενεργεί προς το συμφέρον των πιστωτών επιδιώκοντας το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα για αυτούς, και το προϊόν της πώλησης χρησιμοποιείται για την ικανοποίηση των απαιτήσεων των εν λόγω πιστωτών. Παρόλο που το προϊόν από την πώληση των πάγιων στοιχείων ενεργητικού δεν ήταν αρκετό για την εξόφληση όλων των χρεών της επιχείρησης, εντούτοις η πράξη της εκκαθάρισης παρουσιάζει ενδιαφέρον αν λάβει κανείς υπόψη τους όρους ανταγωνισμού. Στις ανταγωνίστριες επιχειρήσεις, οι οποίες ενδέχεται να έχουν υποστεί ζημιές εξαιτίας των ασυμβίβαστων προς τη συνθήκη κρατικών ενισχύσεων, θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα να καλύψουν τα κενά στην αγορά που άφησε η εκκαθαρισθείσα επιχείρηση και μάλιστα να εξαγοράσουν τα πάγια στοιχεία ενεργητικού ώστε να τα χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικότερα.
- (102) Στη συγκεκριμένη περίπτωση η Επιτροπή πληροφορήθηκε μετά την κίνηση της διαδικασίας και λίγο πριν την έκδοση της τελικής της απόφασης ότι τα πάγια στοιχεία ενεργητικού πουλήθηκαν, με βάση την σημερινή αξία της επιχείρησης σε τιμές χαμηλότερες από τις τιμές της αγοράς και χωρίς ανοιχτή διαδικασία πώλησης, σε άλλες επιχειρήσεις που ελέγχει η BvS. Στόχος αυτής της ενέργειας ήταν να εξαιρεθούν από πεδίο εφαρμογής της οδηγίας τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία και να συνεχισθεί αυτή η ασύμφορη οικονομική δραστηριότητα. Αυτό όμως θα ήταν αντίθετο προς την δέσμευση που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη να φροντίσουν για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προκύπτουν γι' αυτά από την απόφαση της Επιτροπής.
- (103) Όπως και σε κάθε είσπραξη, το κράτος μέλος που ενεργεί ως ένας κοινός πιστωτής πρέπει να χρησιμοποιήσει κάθε μέσον σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο — π.χ. διατάξεις σχετικά με απάτες εις βάρος των πιστωτών ή σχετικά με υπόνοιες περί συμφωνιών πριν τη συνολική εκτέλεση — ούτως ώστε να μην παρεμποδισθεί ούτε να δυσκολευτεί η είσπραξη.
- (104) Προκειμένου να παρεμποδίσει την καταστρατήγηση της απόφασης της και να διασφαλίσει ότι δεν θα προκληθεί καμία στρέβλωση του ανταγωνισμού, η Επιτροπή ενδέχεται να ζητήσει να μην περιορισθεί η ενέργεια είσπραξης στον αρχικό δικαιούχο αλλά να επεκταθεί και προς την επιχείρηση που συνεχίζει τη δραστηριότητα της αρχικής επιχείρησης με τη βοήθεια των εξαγορασθέντων μέσων παραγωγής, στο βαθμό που ορισμένες πτυχές της πώλησης οδηγούν και τις δύο επιχειρήσεις στη διαπίστωση ότι πρόκειται για συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι

πτυχές αυτές, οι οποίες ελέγχονται από την Επιτροπή, αφορούν μεταξύ άλλων (περιουσιακά στοιχεία και χρέη, ανάληψη του προσωπικού, συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων), την τιμή αγοράς, την ταυτότητα των μετόχων ή/και των ιδιοκτητών της αρχικής επιχείρησης και του αγοραστή, την ημερομηνία της εξαγοράς (μετά την έναρξη των ελέγχων, της τυπικής διαδικασίας ελέγχων ή μετά την έκδοση της οριστικής απόφασης) καθώς και το κατά πόσο είναι συμφέρουσα η εξαγορά.

- (105) Παρόλο που η Γερμανία διέψευσε ανεπίσημα την ύπαρξη των προαναφερθέντων συμφωνιών, η Επιτροπή θεωρεί απαραίτητο να ορίζεται στην παρούσα απόφαση ότι η έννοια δικαιούχος δεν περιλαμβάνει μόνο την GS αλλά και κάθε άλλη επιχείρηση στην οποία ενδέχεται να μεταβιβάστηκαν περιουσιακά στοιχεία με στόχο την καταστρατήγηση της παρούσας απόφασης.

6. Συμπεράσματα

- (106) Τα μέτρα για την κάλυψη του κόστους των μέτρων τόνωσης της απασχόλησης σύμφωνα με την παράγραφο 249 του σχετικού νόμου (AFG) ύψους 6,9 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων δεν συνιστούν ενίσχυση. Οι επιδοτήσεις ύψους 54,4 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για την κάλυψη της χρηματοδότησης του κοινωνικού προγράμματος και των πρόσθετων μέτρων είναι συμβιβάσιμες με το άρθρο 4 στοιχείο γ) της συνθήκης EKAX καθώς και με τον ισχύοντα κώδικα σχετικά με τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα.
- (107) Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι οι επενδυτικές ενισχύσεις ύψους 44,9 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που χορηγήθηκαν στην GS κατά το διάστημα 1992-1999 υπό διάφορες μορφές συμβιβάζονται προς την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 87 και το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης EK.
- (108) Η Επιτροπή συμπεραίνει επίσης ότι μια σειρά από μέτρα που έλαβε η Γερμανία σχετικά με την GS πριν και μετά την ιδιωτικοποίηση είναι παράνομα. Τα μέτρα αυτά αφορούν ενισχύσεις συνολικού ύψους 242,4 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων. Το ποσό αυτό αναλύεται ως εξής:
- α) ποσό ύψους 155,5 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων το οποίο θα πρέπει να εκτιμηθεί σύμφωνα με τη συνθήκη EKAX και το οποίο αναλύεται ως εξής:
- I. επενδυτικές ενισχύσεις ύψους 13,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για το τμήμα παραγωγής χάλυβα κατά τη χρονική περίοδο 1992-1996·
 - II. επενδυτικές ενισχύσεις ύψους 1,0 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων για τον τομέα παραγωγής χάλυβα κατά τη χρονική περίοδο 1997-1998·
 - III. λειτουργικές ενισχύσεις ύψους 124,2 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων κατά τη χρονική περίοδο 1992-1996·
 - IV. λειτουργικές ενισχύσεις ύψους 17,2 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων κατά τα έτη 1997 και 1998.

Οι ενισχύσεις αυτές είναι ασυμβίβαστες με το άρθρο 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ καθώς και με τον ισχύοντα κώδικα σχετικά με τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα. Η Γερμανία θα πρέπει να ανακτήσει αυτές τις ενισχύσεις·

- β) ποσό ύψους 83,2 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (62,4 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα πριν την ιδιωτικοποίηση και 20,8 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα κατά τη διάρκεια της ιδιωτικοποίησης), το οποίο περιλαμβάνει επενδυτικές ενισχύσεις οι οποίες υπερβαίνουν το ανώτατο όριο των περιφερειακών ενισχύσεων, που είναι 35% και θα πρέπει να εκτιμηθούν σύμφωνα με την συνθήκη ΕΚ. Επομένως, είναι ασυμβίβαστες προς την κοινή αγορά σύμφωνα με τα άρθρα 87 και 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ. Η Γερμανία θα πρέπει να ανακτήσει αυτές τις ενισχύσεις·
- γ) ακόμη ένα ποσό ύψους 3,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, το οποίο προτίθεται να χορηγήσει η Γερμανία στην GS και το οποίο θα πρέπει να εκτιμηθεί σύμφωνα με τη συνθήκη ΕΚΑΧ. Η ενίσχυση αυτή είναι ασυμβίβαστη με το άρθρο 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ καθώς και με τον 6ο κώδικα σχετικά με τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα. Κατά συνέπεια, δεν πρέπει να χορηγηθεί αυτή η ενίσχυση,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η ενίσχυση ύψους 6,9 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, την οποία χορήγησε η Γερμανία στην Gröditzter Stahlwerke GmbH (GS) προκειμένου να καλύψει το κόστος των μέτρων που ελήφθησαν σύμφωνα με το άρθρο 249 του νόμου για την τόνωση της απασχόλησης (Arbeitsförderungsgesetz), δεν συνιστά ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 4 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚΑΧ.

Άρθρο 2

Τα ακόλουθα μέτρα τα οποία έχει λάβει η Γερμανία υπέρ της GS προκειμένου να χρηματοδοτήσει το κοινωνικό πρόγραμμα και τα πρόσθετα μέτρα υπέρ του απολυθέντος προσωπικού της εταιρείας είναι συμβίβασια προς την κοινή αγορά άνθρακα και χάλυβα:

- α) το ποσό των 26,1 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που χορήγησε από δάνεια των διάφορων μετόχων της GS (Treuhandanstalt/EREL/BMGB)·
- β) μία επιδότηση ύψους 28,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που κατέβαλε η BMGB.

Άρθρο 3

Οι ακόλουθες επενδυτικές ενισχύσεις συνολικού ύψους 44,9 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που χορηγήθηκαν στην GS:

- α) το ποσό των 8,4 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Gemeinschaftsaufgabe Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur» (πρόγραμμα περιφερειακών ενισχύσεων) 1994·
- β) τα φορολογικά κίνητρα για επενδύσεις ύψους 3,6 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που δόθηκαν σύμφωνα με τον νόμο Investitionszulagen-gesetz (νόμος περί επενδυτικών ενισχύσεων) κατά τη χρονική περίοδο 1992-1995·

- γ) το ποσό των 32,9 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που αντιστοιχεί στα τραπεζικά δάνεια που ήταν εγγυημένα κατά 100% από την Treuhandanstalt και την Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS), στα δάνεια που χορήγησαν οι μέτοχοι της GS κατά το χρονικό διάστημα 1992-1996 καθώς και στις περιφερειακές ενισχύσεις που κατεβλήθηκαν κατά το χρονικό διάστημα 1997-1999 στο πλαίσιο του προγράμματος «Gemeinschaftsaufgabe Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur»,

συνιστούν κρατικές ενισχύσεις οι οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 87 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ, είναι συμβίβαστες προς την κοινή αγορά.

Άρθρο 4

Οι επενδυτικές ενισχύσεις συνολικού ύψους 83,2 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων, που χορηγήθηκαν στη GS και αντιστοιχούν στα τραπεζικά δάνεια που είναι εγγυημένα κατά 100% από την Treuhandanstalt/BvS, στα δάνεια που χορήγησαν οι διάφοροι δημόσιοι φορείς-μέτοχοι της GS (Treuhandanstalt/EREL/BMGB) κατά τη χρονική περίοδο 1992-1996 καθώς και στις επιδοτήσεις που κατεβλήθησαν βάσει της συμφωνίας ιδιωτικοποίησης και στις περιφερειακές ενισχύσεις που κατεβλήθηκαν στο πλαίσιο «Gemeinschaftsaufgabe Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur» κατά τη χρονική περίοδο 1997-1999, είναι ασυμβίβαστες προς την κοινή αγορά.

Άρθρο 5

Οι ενισχύσεις συνολικού ύψους 155,5 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που χορήγησε η Γερμανία στην GS, οι οποίες περιλαμβάνουν τις επενδυτικές ενισχύσεις συνολικού ύψους 14,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων και τις λειτουργικές ενισχύσεις συνολικού ύψους 141,2 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων [εκ των οποίων τα 17,0 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα αποτελούν επιδοτήσεις στο πλαίσιο της συμφωνίας ιδιωτικοποίησης και τα 124,2 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα αποτελούν χρηματοδότηση μέσω τραπεζικών δανείων εγγυημένων κατά 100% από την Treuhandanstalt/BvS και μέσω δανείων που χορήγησαν οι εκάστοτε δημόσιοι φορείς-μέτοχοι της GS (Treuhandanstalt/EREL/BMGB)], συνιστούν κρατικές ενισχύσεις που είναι ασυμβίβαστες προς την κοινή αγορά άνθρακα και χάλυβα.

Άρθρο 6

Το δάνειο ύψους 3,3 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που προτίθεται να χορηγήσει η Γερμανία προς την GS ως προκαταβολή περιφερειακής ενίσχυσης, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2 της συμφωνίας της 27ης Φεβρουαρίου 1999, σχετικά με την πώληση μετοχών της Gröditzter Stahlwerke GmbH προς την Georgsmarienhütte GmbH, συνιστά ενίσχυση η οποία είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά άνθρακα και χάλυβα.

Άρθρο 7

1. Η Γερμανία θα λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την ανάκτηση των παρανόμως χορηγηθεισών ενισχύσεων που αναφέρονται στα άρθρα 4 και 5.
2. Η ανάκτηση θα γίνει σύμφωνα με τις εθνικές διαδικασίες στο βαθμό που το εθνικό δίκαιο δεν καθιστά αδύνατη ή ιδιαίτερω

δύσκολη την εφαρμογή τους. Το υπό ανάκτηση ποσό των ενισχύσεων προσαυξάνεται κατά τους τόκους, οι οποίοι υπολογίζονται από την ημέρα της χορήγησης των ενισχύσεων προς τον δικαιούχο μέχρι την ημέρα της ανάκτησής τους με βάση το επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό του ισοδυνάμου επιδότησης στο πλαίσιο των περιφερειακών ενισχύσεων.

3. Κατά την έννοια του παρόντος άρθρου δικαιούχος δεν θεωρείται μόνο η GS αλλά και κάθε άλλη επιχείρηση προς την οποία έγινε μεταβίβαση περιουσιακών στοιχείων με στόχο την ακύρωση των αποτελεσμάτων των διατάξεων της παραγράφου 1.

Άρθρο 8

Η Walzwerk Burg GmbH δικαιούται ενισχύσεων βάσει του ισχύοντος καθεστώτος. Κατά συνέπεια, δεν προβλέπεται καμία άλλη διαδικασία.

Άρθρο 9

Η Γερμανία θα ενημερώσει την Επιτροπή εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης σχετικά με τα μέτρα που θα έχει λάβει για τη συμμόρφωσή της προς αυτήν.

Άρθρο 10

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 8 Ιουλίου 1999.

Για την Επιτροπή
Monika WULF-MATHIES
Μέλος της Επιτροπής